

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA

IES FRANCISCO FIGUERAS PACHECO

ALACANT, 2021-2022

L'elaboració d'aquest document s'ha redactat d'acord a les exigències de rigor, senzillesa i utilitat.

ÍNDEX

1. INTODUCCIÓ

1.1. Definició

1.2. Marc legal

2. IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU DE L'ALUMNAT DEL CENTRE

2.1. Detecció de barreres i necessitats

2.2. Avaluació sociopsicopedagògica

2.3. Categories per classificar les necessitats

2.4. Pla d'actuació personalitzat (PAP)

3. MESURES, ACTUACIONS, PLANS I PROGRAMES

3.1. Els nivells de resposta educativa per a la inclusió

3.2. Mesures per a l'accés

3.3. Mesures individualitzades per a l'aprenentatge

3.4. Mesures grupals per a l'aprenentatge vinculades a programes específics

3.5. Mesures de flexibilització en l'inici o la durada de les etapes educatives

3.6. Mesures per a la participació

3.7. Processos de transició educativa

4. PERSONAL ESPECIALITZAT DE SUPORT A LA INCLUSIÓ

5. AVALUACIÓ I SEGUIMENT DEL PADIE

6. WEBS I BIBLIOGRAFIA BÀSICA

ANNEXOS

1. Acta reunió conjunta
2. Sol·licitud avaluació sociopsicopedagògica
3. Pla d'actuació personalitzat
4. *Check list*
5. Quadre d'indicadors per a l'atenció i seguiment de l'alumnat nouvingut
6. Exemplificació mesures de resposta educativa

1. INTRODUCCIÓ

1.1. DEFINICIÓ

Els centres docents han de disposar d'un pla d'atenció a la diversitat i inclusió educativa (PADIE), amb la finalitat d'implementar, de manera transversal, un model d'educació inclusiva per a tot l'alumnat, que implique el currículum, l'organització del centre, les relacions de la comunitat educativa, les relacions amb l'entorn i totes les actuacions que es desenvolupen.

Aquest PADIE, per tant, té per objecte regular l'organització de la resposta educativa a l'IES FIGUERAS PACHECO, en el marc de l'educació inclusiva, a fi de garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, com a nucli del dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats, equitat i accessibilitat universal. Així mateix, té per objecte establir el procés de detecció de les barreres a la inclusió, la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats en l'àmbit educatiu. Per tant, té com a **destinataris a tot l'alumnat escolaritzat en el centre**, (i quan diem tots i totes, ens referim a tots i totes, també l'alumnat dels cicles formatius i el batxillerat nocturn i a distància), des de la consideració que cada alumna i alumne té necessitats úniques, que poden requerir una atenció singular en algun moment de la seua escolarització.

Entenem la inclusió educativa com una qüestió de dret que ha d'impregnar necessàriament les cultures, les polítiques i les pràctiques de l'Administració educativa, dels centres docents i dels diferents serveis educatius. Això comporta la implementació d'actuacions que garantisquen la no-discriminació, la igualtat d'oportunitats, l'accessibilitat universal en totes les seues dimensions: física (en espais, equipaments i entorns), sensorial, cognitiva, emocional/actitudinal i en la comunicació, i preveure

les actuacions d'intervenció educativa adequades, efectives i eficients per a aconseguir l'èxit escolar i la participació plena en l'àmbit educatiu de tot l'alumnat, en col·laboració i coordinació amb els diferents agents sociocomunitaris.

En conseqüència els centres docents han de ser autèntics dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones.

En aquest sentit, s'han de mantindre unes expectatives elevades per a tot l'alumnat i no posar el focus d'atenció només en aquest, sinó que també, i especialment, en el seu context de desenvolupament i aprenentatge i en les barreres que en dificulten la inclusió.

1.2. MARC LEGAL:

- LOE: **Llei orgànica 2/2006 de 3 de maig de 2006 d'Educació.**
- LOMCE: Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa. (Derogada en gener de 2021).
- LOMLOE: **Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació.** Entra en vigor al gener 2021 i deroga la LOMCE.
  - DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
  - ORDRE 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.
  - RESOLUCIÓ de 24 de juliol de 2019, de la Secretaria Autonòmica d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals procediments previstos en l'Ordre 20/2019, i es publiquen els formularis referits a l'avaluació sociopsicopedagògica, l'informe sociopsicopedagògic, el pla d'actuació personalitzat (PAP) i el dictamen per a l'escolarització.
  - RESOLUCIÓ de 29 de juliol de 2020, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'organització de l'atenció educativa domiciliària i hospitalària.

- DECRET 252/2019, de 29 de novembre, del Consell, de regulació de l'organització i el funcionament dels centres públics que imparteixen ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional.
- RESOLUCIÓ de 28 de juliol de 2020, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat durant el curs 2020-2021.
- RESOLUCIÓ del 28 de juliol de 2020, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions sobre ordenació acadèmica i d'organització de l'activitat docent dels centres de la Comunitat Valenciana que durant el curs 2020-2021 impartisquen cicles de Formació Professional bàsica, de grau mitjà i de grau superior.
- Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat.
- Llei 9/2018, de 24 d'abril, de la Generalitat, de modificació de la Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les persones amb discapacitat.
- Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència.
- Llei 8/2017 de 7 d'abril , de la Generalitat, reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat valenciana.
- Resolució d'11 de desembre de 2017, per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que puga presentar un problema de salut mental (DOGV 8196, 22.12.2017).
- Resolució de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions per a actuar en l'acolliment de l'alumnat nouvinguts, especialment els desplaçats (DOGV 8314, 11.06.2018).
- Resolució conjunta de 22 de desembre de 2020, de la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital i de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions per a l'organització de les mesures d'adaptació en les proves d'accés a les universitats públiques valencianes.

2. IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU DE L'ALUMNAT DEL CENTRE

2.1. DETECCIÓ DE BARRERES I NECESSITATS

La detecció de les circumstàncies de vulnerabilitat de l'alumnat i de les barreres a la inclusió existents en els diferents contextos de desenvolupament s'ha de realitzar al més aviat possible, a fi d'iniciar la resposta educativa en el moment en què aquestes es detecten, sempre considerant les interaccions de les condicions personals i del context escolar, familiar i social.

La coordinació i comunicació fluida entre professorat, alumnat, famílies i altres agents de l'entorn proper és indispensable per poder previndre, detectar i analitzar les necessitats de l'alumnat i actuar en conseqüència.

La majoria de les actuacions recollides en els plans i accions de caràcter general (Pla d'Actuació a la Millora, Pla de Convivència i Igualtat, Pla d'acció Tutorial, etc.) tenen caràcter preventiu, encara que hi ha altres actuacions o programes que són més específics i serveixen per a respondre a necessitats concretes.

<p>PREVENCIÓ</p> <p>Responsabilitat compartida amb tota la comunitat educativa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Projecte Educatiu de Centre (PEC) - Programació General Anual (PGA) - Pla d'Actuació per a la Millora (PAM) - Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (PADIE) - Pla de Convivència i Igualtat - Pla d'Acció Tutorial - Pla d'Orientació Acadèmica i Professional - Pla de Transició - Programacions didàctiques - Coordinació amb entitats municipals (Serveis Socials) - Coordinació amb Salut (USMIA) etc.
---	---

- **L'avaluació dels diferents plans i programes del centre** i la comunicació i coordinació entre els membres de la comunitat educativa, ens permeten realitzar una anàlisi de necessitats del centre (alumnat, comunitat educativa i entorn).
- **La transició entre etapes** és fonamental per detectar també necessitats de l'alumnat, així com l'observació diària a l'aula.

· Les **sessions d'avaluació**, les reunions de coordinació entre professorat, tutors, departaments didàctics, consell escolar, també serveixen per detectar necessitats al llarg del curs.

Totes aquestes necessitats s'identifiquen i es plasmen a les memòries dels diferents plans i programes del centre. A més, a l'inici de cada curs acadèmic, s'estableixen els propòsits, partint tant de la memòria del curs anterior, com de la realitat i context actual al centre.

Al centre trobem diferents òrgans de coordinació docent:

- > Departament d'orientació acadèmica i professional. Organitza i coordina l'orientació educativa, psicopedagògica i professional i la acció tutorial.
- > Departaments didàctics. Coordinen les activitats didàctiques i complementàries de les diferents assignatures.
- > Comissió de Coordinació Pedagògica, constituïda per la Directora, la vicedirectora (qui és la cap del departament d'Activitats Extraescolars, els Caps d'Estudis de diürn, nocturn, CEED i Cicles Formatius, el Coordinador d'ESO, els caps del departament d'orientació i didàctics i el Coordinador d'Igualtat i Convivència.
- > Comissió d'Igualtat i Convivència, format per la cap d'estudis de diürn, el Coordinador de la Comissió, la coordinadora TEI, el coordinador d'alumnes ajudants, els coordinadors del servei de mediació.

En l'àmbit escolar, la detecció de les circumstàncies de vulnerabilitat i les barreres per a la inclusió la fa l'equip educatiu, que coordina la tutora o el tutor, amb la informació obtinguda del personal del centre, la família o els representants legals, l'alumnat i les persones amb què s'hi relaciona habitualment i els serveis o les entitats externes: serveis de salut, serveis socials, centres d'atenció primerenca, entitats d'iniciativa social implicades en el procés socioeducatiu i altres agents.

Tenint en compte la detecció realitzada, l'equip educatiu, coordinat per la tutora o el tutor i, si escau, l'assessorament del Departament d'orientació, ha de planificar i aplicar les mesures i els suports més adients i incidir especialment en el nivell de resposta II i en les mesures de nivell III que no requereixen una avaluació sociopsicopedagògica, d'acord amb el que especifica en aquest Pla, i valorar-ne la seua efectivitat.

Quan l'equip educatiu constata que, per a superar les barreres a la inclusió detectades, no són suficients les mesures prèvies adoptades, la tutora o el

tutor ha de posar-ho en coneixement del Departament d'orientació perquè valoren de manera conjunta, almenys, els elements següents:

a) Les barreres a l'accés, la participació i l'aprenentatge.

L'instrument que ens facilita la Conselleria es el qüestionari DEBA.

<http://www.ceice.gva.es/es/web/inclusioeducativa/identificacio-de-barreres>

- EL QÜESTIONARI **DEBA**, és una eina col·laborativa per a avaluar la inclusió de l'alumnat que es va dissenyar amb la finalitat de facilitar als equips educatius i al personal especialitzat en orientació, l'avaluació conjunta i instantània dels factors que afavoreixen i dificulten l'accés a l'educació, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat.

Aquesta eina identifica a través de 80 preguntes, les barreres de tota mena que dificulten la inclusió de cada alumne, generant de manera automàtica un informe de febleses, amenaces, fortaleses i oportunitats (DAFO) que facilita als equips educatius la presa de decisions.

b) La informació procedent dels àmbits personal, escolar, familiar i social de l'alumnat, incloent-hi els punts forts i febles.

c) Les mesures educatives aplicades fins al moment i l'eficàcia d'aquestes.

Si en el marc d'aquesta valoració conjunta es conclou que no és convenient fer-ne una avaluació sociopsicopedagògica, el Departament d'orientació ha de recomanar i planificar, conjuntament amb la tutora o el tutor i l'equip educatiu, les mesures més adients i establir els terminis en els quals se n'ha de revisar la seua efectivitat, deixant-ne constància per escrit.

2.2. AVALUACIÓ SOCIOPSIKOPEDAGÒGICA

- L'avaluació sociopsicopedagògica és el procés sistemàtic, planificat i rigorós de recollida i valoració de la informació rellevant, mitjançant el qual el personal dels serveis especialitzats d'orientació, de manera coordinada i col·laborativa amb els equips educatius, la família o els representants legals, els serveis socials i sanitaris, les entitats d'iniciativa social implicades en la resposta educativa i altres agents significatius, identifica de manera precisa les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumnat. Aquesta informació justifica i orienta les decisions sobre les mesures de resposta educativa proposades i l'aplicació d'aquestes.

Les conclusions, orientacions i propostes d'actuació que es deriven de l'avaluació sociopsicopedagògica han de quedar documentades en l'informe sociopsicopedagògic.

L'avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic és competència del Departament d'Orientació.

L'avaluació sociopsicopedagògica té les **característiques** següents:

- a) Se centra a identificar les barreres i fortaleses de l'alumnat i del context i les necessitats educatives, evitant formes d'etiquetatge.
- b) Està encaminada a eliminar les barreres a la inclusió, promoure el desenvolupament personal, escolar i social de l'alumnat i orientar el professorat i la família en la tasca educativa.
- c) Promou la inclusió de l'alumnat en contextos educatius normalitzats i preveu les situacions o les condicions que poden produir-ne la segregació i l'aïllament.
- d) És un procés dinàmic, interactiu, participatiu, holístic, continu i obert, que s'ha d'actualitzar en funció del progrés de l'alumnat i la informació que s'obté dels diferents agents durant el procés d'aprenentatge-ensenyament.
- e) Recull i sistematitza la informació rellevant de diferents fonts i agents, tot considerant que aquesta ha de ser funcional, pertinent i confidencial, d'acord amb les normes vigents sobre la protecció de dades.
- f) S'inicia en el moment en què, en els contextos escolar, familiar i social, es detecten barreres d'accés, aprenentatge o participació que limiten el desenvolupament de l'alumnat i, per tant, requereixen l'adopció de mesures curriculars extraordinàries de nivell III i qualsevol mesura de nivell IV o prendre decisions pel que fa a la modalitat d'escolarització, una vegada s'ha constatat que les mesures ordinàries de nivell II i III no són suficients.
- g) Utilitza instruments variats i rigorosos propis de l'especialitat de cada professional que hi intervé i facilita la participació de l'alumnat, el professorat, les famílies i els agents implicats en la resposta educativa, així com altres agents, serveis i entitats que poden ser significatius per a l'obtenció d'informació. Això inclou les entrevistes, l'anàlisi documental i l'observació en els diferents àmbits: aula, esplai, etc. El professorat ha d'aportar tota la informació que siga necessària, especialment el

desenvolupament competencial de l'alumnat i, si escau, les habilitats d'interacció amb l'entorn.

La valoració sociopsicopedagògica té caràcter prescriptiu en les situacions següents:

Per a l'aplicació de les **mesures de resposta de nivell III** següents:

- a) Enriquiment curricular per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- b) Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR).
- c) Programa de reforç per al quart curs d'ESO (PR4).
- d) Programa d'aula compartida (PAC).
- e) Programes formatius de qualificació bàsica adaptada a persones amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat.
- f) Cicles de formació professional bàsica de segona oportunitat, en el cas d'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat.
- g) Altres mesures excepcionals de resposta de nivell III que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.

Per a l'aplicació de totes les **mesures de resposta de nivell IV**:

- a) Escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- b) Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars.
- c) Adaptació en les proves d'accés als ensenyaments postobligatoris i de règim especial.
- d) Adaptació curricular individual significativa (ACIS) en l'ESO.
- e) Programes personalitzats que comporten suports personals especialitzats.
- f) Exempcions de qualificació en Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- i) Pròrroga d'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- j) Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- k) Flexibilització en la durada dels cicles formatius de Formació Professional per a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

l) Flexibilització de la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

m) Altres mesures de resposta de nivell IV que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.

Procediment d'avaluació sociopsicopedagògica

La sol·licitud de valoració sociopsicopedagògica la complimenta la tutora o el tutor amb la informació obtinguda de l'equip educatiu, de la família, de l'alumnat i, si escau, d'altres agents, i ha d'estar acompanyada de la informació o la documentació que la justifica i la conformitat, per escrit, de la família o els representats legals.

El formulari de sol·licitud ha d'incloure, almenys, una descripció del motiu, les barreres a l'accés, la participació i l'aprenentatge detectades, les mesures desenvolupades, els resultats obtinguts, el desenvolupament competencial i, si escau, les habilitats d'interacció amb l'entorn. Per a complimentar la sol·licitud, la tutora o el tutor pot tindre l'assessorament del Departament d'orientació. Annex II.

Rebuda la sol·licitud, l'especialista en Orientació Educativa ha de coordinar el procés d'avaluació sociopsicopedagògica, que implica la recollida i la valoració d'informació de l'alumnat i dels diferents agents, entitats i serveis, referida als diversos contextos de desenvolupament, amb l'objecte de realitzar una identificació precisa de les necessitats educatives.

El personal especialitzat de suport ha d'aportar la informació necessària i col·laborar-hi, dins de l'àmbit de competència d'aquest. Si és necessària la col·laboració dels serveis socials, sanitaris o altres serveis educatius, l'especialista en Orientació Educativa ha de remetre una sol·licitud de col·laboració, a través de la família o pels mitjans establits i protocolitzats reglamentàriament per l'Administració.

Finalitzat el procés de recollida i valoració funcional de les dades obtingudes, el servei especialitzat d'orientació n'ha d'emetre, en el termini màxim de 30 dies naturals des de la formalització de la sol·licitud, l'informe sociopsicopedagògic, llevat que les circumstàncies degudament justificades ho impedisquen.

Si de l'avaluació es conclou que l'alumna o l'alumne no presenta necessitats específiques de suport educatiu o necessitats de compensació de desigualtats que requereixen mesures incloses en l'apartat anterior, l'informe ha de proposar les mesures de resposta més adients i les

orientacions a l'equip educatiu i a la família o els representants legals per a dur-les a terme.

Si de l'avaluació es conclou que l'alumna o alumne presenta necessitats específiques de suport educatiu o necessitats de compensació de desigualtats que requereixen mesures incloses en l'apartat anterior, l'informe ha d'incloure, a més, en els supòsits que es determinen, la proposta del Pla d'actuació personalitzat.

Si l'alumnat amb necessitats educatives especials es troba en algun dels supòsits que recull l'article 46 de l'ordre 20/2019, s'ha de tramitar el **dictamen d'escolarització**:

- a) *Requereix suports personals especialitzats o mitjans específics o singulars que no estan disponibles en el centre docent on sol·licita matrícula o està matriculat.*
- b) *S'ha d'escolaritzar en una unitat específica en un centre ordinari, en un centre d'Educació Especial o una unitat específica substitutòria o en la modalitat combinada.*
- c) *S'ha d'escolaritzar transitòriament en una unitat educativoterapèutica (UET).*
- d) *Altres situacions que l'Administració educativa determine.*

Una vegada emés l'informe sociopsicopedagògic, l'especialista en Orientació Educativa ha d'informar la tutora o el tutor i l'equip educatiu de les conclusions i la proposta de les mesures educatives, dels suports i, si és procedent, del Pla d'actuació personalitzat. Així mateix, ha de realitzar el tràmit d'audiència preceptiu amb la família, els representants legals o l'alumnat, en cas de ser major d'edat, del qual ha de deixar constància per escrit, per a informar-los de les conclusions, facilitar l'assessorament i l'acompanyament necessaris, demanar la seua opinió i promoure la seua col·laboració, tot considerant les possibilitats de participació i els objectius de la intervenció.

Per a realitzar el tràmit d'audiència, l'especialista en Orientació Educativa pot tindre la col·laboració de la tutora o el tutor i qualsevol altre agent que considere necessari. Les famílies, els representants legals i l'alumnat, en cas de ser major d'edat, tenen dret a rebre una còpia en format accessible de l'informe sociopsicopedagògic, de la qual cosa s'ha de deixar constància per escrit amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre.

L'avaluació i l'informe sociopsicopedagògic s'han d'actualitzar sempre que s'hagen de modificar les mesures proposades, incorporar-ne d'altres que requereixen preceptivament una avaluació sociopsicopedagògica i en els canvis d'etapa.

Els tràmits d'audiència a les famílies o els representants legals s'han de dur a terme respectant el principi de l'interés superior del menor i l'exercici de les potestats que té conferides la funció docent i orientadora per a garantir el dret fonamental de l'educació.

L'especialista en Orientació Educativa ha de mantindre informada la comissió de coordinació pedagògica, o l'òrgan del centre que tinga atribuïdes aquestes funcions, de les avaluacions sociopsicopedagògiques realitzades i de les mesures proposades en cada cas.

Informe sociopsicopedagògic

És el document escrit, que es realitza en l'aplicació **ITACA 3**, en què l'especialista en Orientació Educativa recull les conclusions del procediment d'avaluació sociopsicopedagògica, determina si l'alumna o l'alumne presenta necessitats específiques de suport educatiu i el tipus, i fa la proposta de mesures, suports i, si escau, del Pla d'actuació personalitzat per a la resposta educativa a les necessitats i barreres identificades.

L'informe sociopsicopedagògic consta de dues parts:

Primera. Conclusions del procediment d'avaluació sociopsicopedagògica, que inclou els elements següents:

- a) Identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i, si escau, de les necessitats de compensació de desigualtats.
- b) Descripció de les barreres a la inclusió i les necessitats educatives.
- c) Determinació del grau de suport que l'alumnat requereix per a donar resposta a les seues necessitats educatives, en funció de l'autonomia que té i d'acord amb els criteris següents:
  - Grau de suport 1: necessita supervisió o suport amb personal no especialitzat en alguna àrea o entorn en algun moment de la jornada escolar setmanal.
  - Grau de suport 2: necessita suport amb personal especialitzat en algunes àrees o entorns durant una part de la jornada escolar setmanal.

- Grau de suport 3: necessita suport amb personal especialitzat en la majoria d'àrees o entorns durant més de la meitat de la jornada escolar setmanal.

d) Justificació de les conclusions.

Segona. Proposta de les mesures, suports i orientacions per a l'organització de la resposta educativa, que inclou, almenys, els aspectes següents:

Mesures de resposta educativa recomanades en cada un dels nivells, d'acord amb l'article 14 del Decret 104/2018, i orientacions per al desenvolupament d'aquestes.

Suports personals no especialitzats per al desenvolupament de les mesures proposades, especificant-ne el tipus, les tasques que han de realitzar, el temps d'atenció setmanal, la durada prevista i els criteris per a la retirada.

Suports personals especialitzats per al desenvolupament de les mesures proposades, especificant-ne el tipus, la intensitat (referida al temps d'atenció setmanal: baixa, mitjana o alta), les tasques que han de fer, la durada prevista i els criteris per a la retirada.

Actuacions en el context familiar i social, i en altres contextos, si escau.

Proposta d'intervenció d'altres professionals externs al centre, si escau.

2.3. CATEGORIES PER A CLASSIFICAR LES NECESSITATS

Alumnat amb Necessitats específiques de suport educatiu: (NESE): S'entén per alumnat que presenta Necessitats específiques de suport educatiu el que requereix una atenció educativa diferent de l'ordinària, perquè presenta necessitats educatives especials, per retard maduratiu, per trastorns de desenvolupament del llenguatge i la comunicació, per trastorns d'atenció o d'aprenentatge, per desconeixement greu de la llengua d'aprenentatge, perquè està en situació de vulnerabilitat socioeducativa, per les seues altes capacitats intel·lectuals, perquè s'han incorporat tard al sistema educatiu o per condicions personals o d'història escolar". LOMLOE (3/2020)

Alumnat que presenta necessitats educatives especials (NEE): S'entén per alumnat que presenta necessitats educatives especials el que afronta

barreres que limiten el seu accés, presència, participació o aprenentatge, derivades de discapacitat o de trastorns greus de conducta, de la comunicació i del llenguatge, per un període de la seua escolarització o al llarg de tota, i que requereix determinats suports i atencions educatives específiques per a la consecució dels objectius d'aprenentatge adequats al seu desenvolupament. LOMLOE (3/2020)

Necessitats de compensació de desigualtats: S'entén per alumnat que presenta necessitats de compensació de desigualtats a les persones de grups, entorns socials i àmbits territorials que estiguen en situació de vulnerabilitat socioeducativa i cultural, amb barreres que en limiten l'accés, presència, participació o aprenentatge.

Situacions de necessitat de compensació de desigualtats:

SITUACIONS DE COMPENSACIÓ	FONS D'INFORMACIÓ/ DOCUMENTACIÓ ACREDITATIVA
a) Condicions econòmiques i socials desfavorides	Documentació i matrícula Documentació de beques ajudes Informe dels serveis socials
b) Condicions socials que comporten possibles situacions de desprotecció i abandonament familiar	Informació sobre situacions de desprotecció o d'activació del Full de desprotecció (ORDRE 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'implanta el Full de Notificació de la possible situació de desprotecció del menor detectada des de l'àmbit educatiu a la Comunitat Valenciana i s'estableix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància) Informe dels serveis socials Documentació de tutela de l'Administració

<p>c) Pertinença a minories ètniques o culturals en situació de desavantatge social i econòmic (Inclou l'alumnat nouvingut, desplaçat o refugiat, que es troba en aquesta situació)</p>	<p>Informació derivada de l'apartat 1 del protocol d'acollida, que determina el procés de matriculació <u>(RESOLUCIÓ de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions i orientacions per a actuar en l'acollida d'alumnat nouvingut, especialment el desplaçat, als centres educatius de la Comunitat Valenciana)</u> Documentació de matrícula Informe dels serveis socials</p>
<p>d) Acolliment en institucions de protecció social del menor o acolliment</p>	<p>Documentació de matrícula Informes dels serveis socials</p>
<p>e) Compliment de mesures judicials</p>	<p>Documentació de matrícula Resolució de sentència i/o mesures cautelars Informe dels serveis socials</p>
<p>f) Escolarització irregular per itinerància familiar</p>	<p>Documentació de matrícula Informes dels serveis socials Informació de les necessitats de l'alumnat en el procés de transició entre etapes</p>
<p>g) Escolarització irregular per abandonaments educatius reiterats i periòdics (Inclou la desescolarització, abandonament</p>	<p>Informes del mòdul d'assistència d'ITACA Informació de les necessitats de l'alumnat en el procés de transició entre etapes Consell orientador</p>

<p>h) Malalties cròniques que requereixen una atenció específica</p> <p>(Inclou l'alumnat en situació d'atenció domiciliària i atenció hospitalària)</p>	<p>Documentació de matrícula Informació de l'àmbit sanitari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informes de salut i d'atenció sanitària a alumnat amb problemes de salut crònica (RESOLUCIÓ de 13 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, per la qual es dicten instruccions i orientacions d'atenció sanitària específica en centres educatius per a regular l'atenció sanitària a l'alumnat amb problemes de salut crònica en horari escolar, l'atenció a la urgència, així com l'administració de medicaments i l'existència de farmàcies en els centres escolars) • Informes de les resolucions d'atenció hospitalària i domiciliària (RESOLUCIÓ de 29 de juliol de 2020, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'organització de l'atenció educativa domiciliària i hospitalària) • Informes de les instruccions per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que pot presentar problemes de salut mental
--	---

2.4. PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT (PAP)

El Pla d'actuació personalitzat és el document que organitza les mesures de resposta educativa, d'acord amb l'article 14 del Decret 104/2018, per a garantir l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix determinades mesures personalitzades, a partir de la proposta feta en l'informe sociopsicopedagògic.

Té caràcter prescriptiu per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, sempre que s'hi aplique alguna de les mesures següents:

- Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars.
- Adaptació curricular individual significativa (ACIS) a l'ensenyament obligatori.
- Enriquiment curricular per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.

- d) Programes personalitzats que impliquen suports personals especialitzats.
- e) Programes específics adreçats a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta, programes d'acompanyament davant supòsits de violència i desprotecció, i plans terapèutics per a l'alumnat amb problemes greus de salut mental.
- f) Itinerari formatiu personalitzat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials que cursa ensenyaments de Formació Professional.
- g) Altres mesures que determine reglamentàriament la Conselleria d'Educació.

El PAP forma part de l'expedient acadèmic de l'alumnat per al qual s'aplica i ha de contindre, almenys, i en funció de les necessitats educatives identificades a l'informe sociopsicopedagògic, els apartats següents:

- a) Dades personals, escolars i familiars de l'alumna o l'alumne.
- b) Agents que hi intervenen, incloent-hi la família o representants legals i agents externs.
- c) Necessitats educatives que presenta i barreres i fortaleces en l'accés, la participació i l'aprenentatge.
- d) Mesures de resposta educativa que s'estan aplicant o s'han aplicat amb anterioritat, i els seus resultats.
- e) Mesures de resposta que s'han d'aplicar durant el curs, amb especificació dels objectius que es pretenen aconseguir, el personal de suport que ha d'intervindre i els criteris per a la seua retirada.
- f) Tasques i dedicació horària del personal especialitzat de suport que hi participa, d'acord amb el grau i la intensitat del suport determinats en l'informe sociopsicopedagògic.
- g) Organització de les coordinacions entre els diferents agents que hi intervenen, del centre i externs.
- h) Actuacions que cal desenvolupar en els àmbits familiar i social.
- i) Accions personalitzades per a la transició: per canvi d'etapa, modalitat d'escolarització o per reincorporació al centre, en el cas que, per raons de caràcter excepcional, l'alumnat reba atenció educativa transitòria externa al centre.

j) Propostes que orienten l'itinerari formatiu personalitzat, en el cas de l'alumnat amb necessitats educatives especials que finalitza l'escolarització obligatòria, a fi d'establir les condicions que faciliten la continuació dels seus estudis, la transició a la vida activa i la inserció sociolaboral.

k) Seguiment i avaluació del PAP que inclou:

- El seguiment i l'avaluació del desenvolupament i l'efectivitat de cada una de les mesures i dels suports.

- El seguiment i l'avaluació del progrés de l'alumnat.

l) Proposta de mesures de resposta educativa per al curs següent, en el cas de continuïtat del PAP.

Desenvolupament i avaluació del Pla d'actuació personalitzat

El PAP té caràcter anual i es redacta a l'inici de cada curs escolar o immediatament després de l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic, en el cas que l'avaluació sociopsicopedagògica es realitze durant el curs escolar i l'alumna o l'alumne no tinga un PAP previ. L'equip docent, que coordina la tutora o el tutor, és el responsable de l'elaboració d'aquest, amb la col·laboració del personal especialitzat de suport implicat i l'assessorament del servei especialitzat d'orientació.

Trimestralment, coincidint amb les sessions d'avaluació, l'equip educatiu, coordinat per la tutora o el tutor i assessorat pel servei especialitzat d'orientació, amb la informació obtinguda de les famílies, l'alumnat i altres agents que hi intervenen, ha d'avaluar els resultats i l'eficàcia de les mesures de resposta educativa dutes a terme, l'organització dels suports personals especialitzats i el progrés de l'alumnat i, d'acord amb això, introduir les modificacions que siguin necessàries. En la sessió d'avaluació de final de curs, a més, han d'acordar la continuïtat del PAP i fer-ne la proposta per al curs següent.

Les decisions sobre la modificació i, si escau, la incorporació de noves mesures de resposta, les ha d'acordar de manera col·legiada l'equip educatiu en les sessions d'avaluació, a proposta de qualsevol dels seus membres, de la família o els representants legals o del mateix alumnat, en cas de ser major d'edat. Per a l'eliminació de les mesures s'han de considerar els criteris de retirada especificats en el PAP per a cada una d'aquestes.

La tutora o el tutor ha de fer constar en el document del PAP les conclusions i les decisions adoptades en el procés d'avaluació contínua i facilitar aquesta informació a les famílies, representants legals o l'alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil, per a la qual cosa pot tindre la col·laboració de l'especialista en Orientació Educativa i de la resta de l'equip educatiu.

Les famílies, representants legals o l'alumnat, en cas de ser major d'edat, tenen dret a rebre una còpia del PAP i de les modificacions, de la qual cosa s'ha de deixar constància per escrit amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre.

3. MESURES, ACTUACIONS, PLANS I PROGRAMES

En primer lloc, a més de les mesures, actuacions, plans i programes que s'indiquen a continuació, **durant el curs 2020-2021** s'haurà de tindre en compte especialment les mesures derivades de les condicions extraordinàries que van afectar el desenvolupament del curs 2019-2020 a conseqüència de la situació de crisi ocasionada per la **COVID-19**, i que incloquen entre altres aspectes, actuacions cap l'alumnat que ha promocionat amb assignatures pendents i necessiten plans individualitzats de recuperació o de reforç, mesures relatives a l'organització curricular i, en general, cap a tot aquell alumnat que s'ha pogut veure afectat per les circumstàncies esmentades.

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades des d'un enfocament sistèmic que tenen com a objecte garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat per a tot l'alumnat, **especialment el que es troba en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió**, mitjançant l'eliminació de les barreres que en limiten el desenvolupament i, d'aquesta manera, donar una resposta personalitzada a les necessitats que té.

Aquestes mesures s'organitzen en quatre nivells de concreció, d'acord amb l'article 14 del Decret 104/2018, i les dimensions d'accés, aprenentatge i participació recollides en les línies generals d'actuació de l'article 4 del mateix decret.

3.1. ELS NIVELLS DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

El projecte educatiu de centre (PEC) és el document on s'estableixen els criteris per a definir les mesures de resposta educativa per a la inclusió, les quals s'organitzen en quatre nivells de concreció de caràcter sumatori i progressiu, d'acord amb el que s'especifica en els punts següents (Annex 6). El pla d'actuació per a la millora (PAM), que incorpora la concreció anual de les actuacions contingudes en el projecte educatiu del centre, ha d'estar present en els quatre nivells.

1r) Primer nivell de resposta:

S'adreça a tota la comunitat educativa i a les relacions del centre amb l'entorn sociocomunitari.

El constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.

Els òrgans de govern, de coordinació i de participació del centre, d'acord amb les seues competències, proposen i aproven aquestes mesures, les quals ha d'aplicar tota la comunitat educativa amb la col·laboració d'agents externs quan siga necessari.

Els documents que concreten les mesures del primer nivell de resposta són el projecte educatiu de centre i el pla d'actuació per a la millora.

2n) Segon nivell de resposta:

S'adreça a tot l'alumnat del grup-classe.

El constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.

Les mesures en aquest nivell inclouen el disseny i aplicació de programacions didàctiques que donen resposta la diversitat de tot l'alumnat del grup, incloent-hi les activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge, així com actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutoria del grup, amb l'assessorament dels serveis especialitzats d'orientació, el professorat especialitzat de suport i, si escau, la col·laboració d'agents externs, d'acord amb les seues competències.

Les mesures del segon nivell es determinen en les **unitats didàctiques** així com en el pla d'**acció tutorial** i el pla d'**igualtat i convivència** continguts en el projecte educatiu de centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

3r) Tercer nivell de resposta:

El constitueixen les mesures adreçades a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Aquest nivell inclou mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors, obtinga la titulació corresponent en els canvis d'etapa i s'incorpore en les millors condicions al món laboral.

S'inclou l'organització d'activitats d'enriquiment o reforç, les adaptacions d'accés al currículum que no impliquen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries i, en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria, també l'organització del currículum en àmbits d'aprenentatge o el desenvolupament de programes específics d'atenció a la diversitat, regulats per l'Administració o de disseny propi pels centres docents com a part del seu projecte educatiu.

Així mateix, s'hi inclouen les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a qualsevol alumna o alumne que en un moment determinat les pugui necessitar, tot incidint especialment en les actuacions que l'impliquen emocionalment, reforcen la seua autoestima, el sentit de pertinença al grup i al centre, i preparen per a interaccions positives en contextos socials habituals.

En aquest nivell s'organitzen, igualment, les mesures transitòries que faciliten la continuïtat del procés educatiu de l'alumnat que, per malaltia, desprotecció, mesures judicials o que, per qualsevol circumstància temporal es trobe en risc d'exclusió, requereix suports ordinaris en contextos educatius externs al centre escolar al qual assisteix habitualment.

4t) Quart nivell de resposta. El constitueixen les mesures adreçades a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix

una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.

Atenent al caràcter extraordinari d'aquest nivell, **és preceptiu, en tots els casos, la** realització d'una **avaluació sociopsicopedagògica** i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent.

Les mesures extraordinàries inclouen:

- les adaptacions curriculars individuals significatives
- les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries
- els programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum
- els programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació
- les mesures de flexibilització de l'escolarització.

MESURES D'ACCÉS O PRESÈNCIA, D'APRENTATGE O ASSOLIMENT I DE PARTICIPACIÓ O SENTIT DE PERTINÈNCIA

* Les **mesures d'accés** tenen com a objecte assegurar la presència de tot l'alumnat en totes les experiències educatives que es desenvolupen en el centre, la qual cosa implica la planificació, provisió i organització dels mitjans i els suports més adequats per a garantir l'accessibilitat física, sensorial, comunicativa, cognitiva i emocional/actitudinal de l'alumnat i la implementació d'actuacions per a previndre i reduir l'abandonament escolar, així com les mesures per a compensar les desigualtats en l'accés i permanència en el sistema educatiu derivades de situacions personals, socials, econòmiques, culturals, geogràfiques, ètniques o d'altra índole.

* Les **mesures d'aprenentatge** fan referència a l'organització de les mesures curriculars que han de complir els principis i requisits següents (Article 4, Decret 104/2018):

L'estructura i el contingut del currículum han de respondre als principis de rellevància, de pertinència i de sostenibilitat. Per tant, la gestió del currículum, tant en els processos de planificació com en el seu desenvolupament, ha de tindre present la diversitat de tot l'alumnat i complir, almenys, els requisits següents:

- a) Estimular la motivació i la implicació de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge i permetre que se senta reconegut i representat.*
- b) Aplicar mitjans de representació i d'expressió múltiples i diversos que possibiliten les individualitzacions i personalitzacions per a donar resposta als diferents ritmes d'aprenentatge, motivacions, interessos i circumstàncies de l'alumnat.*
- c) Complementar continguts i criteris d'avaluació referents al coneixement, el respecte i la valoració de la diversitat personal, social i cultural, així com a la perspectiva, identitat i expressió de gènere i a la diversitat sexual i familiar existent en la societat, que s'incorporen de manera transversal en totes les àrees, matèries i mòduls del currículum.*

* Les **mesures de participació** tenen com a objecte implementar la cultura i els valors de l'educació inclusiva en les pràctiques educatives, cosa que implica el desenvolupament de mesures que promouen la igualtat i la convivència, la prevenció i detecció de les situacions d'assetjament escolar i la intervenció conseqüent, la valoració de la diversitat cultural i ètnica, l'acollida i el sentit de pertinença de l'alumnat. La finalitat és aconseguir que l'escola siga un entorn lliure, segur, sostenible, saludable i democràtic, on tothom se senta acollit, reconegut, valorat i respectat.

L'equip directiu ha de garantir que les línies i els criteris bàsics que orienten l'establiment de mesures a mitjà i llarg termini del Projecte educatiu del centre (PEC), la Programació general anual (PGA), les pràctiques educatives i totes les actuacions que es desenvolupen en cada un dels nivells de resposta incorporen les línies generals d'actuació establides en l'article 4 del Decret 104/2018. Així mateix, ha d'impulsar la participació i la cooperació de tota la comunitat educativa, l'obertura del centre a l'entorn pròxim i el treball en xarxa entre el personal educatiu del centre i amb altres centres.

L'equip directiu, el professorat i el departament d'orientació, cada un en l'àmbit de les seues competències, han d'adoptar les mesures perquè les famílies i l'alumnat reben assessorament i informació, de manera contínua, individualitzada i en format accessible, sobre les mesures de resposta educativa que s'adopten i les pautes que contribueixen a millorar el desenvolupament personal, intel·lectual, social i emocional.

En la presa de decisions s'ha d'escoltar i prendre en consideració l'opinió de les famílies o els representants legals i, sempre que siga possible, de l'alumnat. També hi poden participar, si escau i dins de l'àmbit de les

competències que tenen, altres agents dels contextos formals i informals amb els qui l'alumnat es relaciona habitualment, en el marc de les planificacions centrades en la persona. Aquests processos de presa de decisions s'han de fer respectant el principi del superior interès del menor i l'exercici de les potestats que té conferides la funció docent i orientadora per a garantir el dret fonamental de l'educació.

La direcció del centre ha d'autoritzar les mesures curriculars extraordinàries de nivell III i les mesures de nivell IV que impliquen actes administratius en l'àmbit competencial dels centres docents i formalitzar la sollicitud de les mesures que impliquen l'autorització de l'Administració educativa.

Les mesures que impliquen actes administratius en l'àmbit competencial de les direccions territorials competents en matèria d'educació les ha d'autoritzar la persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació.

La comissió de coordinació pedagògica, ha d'establir les directrius i coordinar l'organització i implementació de les mesures de resposta per a la inclusió, d'acord amb els criteris del claustre i en coherència amb el Projecte educatiu del centre, el Pla d'actuació per a la millora i, si escau, els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat.

3.2. MESURES PER A L'ACCÉS

Adaptacions d'accés

Les adaptacions d'accés tenen com a objectiu que l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu pugui accedir a les experiències educatives comunes en entorns normalitzats i desenvolupar el currículum ordinari o, si escau, el currículum adaptat.

Aquestes adaptacions poden aplicar-se en totes les etapes educatives i en qualsevol dels nivells de resposta i impliquen la modificació o la provisió de suports materials, espacials, personals, de comunicació, metodològics o organitzatius.

Les adaptacions d'accés les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, que coordina la tutora o el tutor, amb l'assessorament, si escau, del servei especialitzat d'orientació, sense perjudici de les competències atribuïdes a l'Administració educativa, als ajuntaments i a la direcció o la titularitat del

centre docent pel que fa a l'adequació, la gestió i la supervisió de les condicions d'accessibilitat en els centres docents.

Accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns

La conselleria competent en matèria d'educació, els ajuntaments i els centres docents, en l'àmbit de les respectives competències que tenen, han de disposar les mesures en els nivells de resposta I, II i III que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, comunicativa i cognitiva dels espais, els serveis, els processos educatius i de gestió perquè els puga entendre i utilitzar tot l'alumnat i la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació.

L'accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns inclou l'eliminació dels obstacles que dificulten el desplaçament o l'accés físic, la disposició de les condicions d'illuminació i sonoritat, la senyalització i l'organització dels espais perquè puguin ser comprensibles i segurs, la selecció i l'adaptació dels materials curriculars d'ús comú en format accessible, i totes les actuacions que no impliquen sistemes de comunicació alternatius o augmentatius, materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives de caràcter extraordinari.

Les mesures d'emergència i els plans d'autoprotecció dels centres docents han de preveure els procediments d'actuació per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, i especialment per a l'alumnat que té una discapacitat o alguna limitació funcional, permanent o transitòria, a fi de garantir-ne la salut i seguretat, i eliminar la situació de desavantatge associada a aquestes circumstàncies.

Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars

Quan l'alumnat presenta necessitats específiques de suport educatiu i no són suficients les mesures d'accessibilitat amb mitjans comuns i generalitzats, la conselleria competent en matèria d'educació i els centres docents, dins de l'àmbit de les seues competències, han de facilitar les mesures d'accessibilitat de nivell IV amb mitjans específics o singulars, que consisteixen en la provisió de sistemes augmentatius o alternatius de comunicació, materials singulars, productes de suport, la intervenció d'algun professional especialitzat o l'establiment de mesures organitzatives diferenciades que afecten els espais i el temps.

Per a l'aplicació d'aquestes mesures d'accessibilitat s'ha de seguir el procediment següent:

En el moment en què es detecten les necessitats educatives especials d'una alumna o un alumne, l'equip docent ha de disposar les mesures d'accessibilitat amb mitjans comuns. En el cas que aquestes siguen insuficients, la tutora o tutor ha de sol·licitar al servei especialitzat d'orientació l'avaluació sociopsicopedagògica preceptiva i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent, d'acord amb el procediment especificat, perquè faça la proposta dels mitjans específics o singulars necessaris per a garantir-ne l'accessibilitat.

Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat que requereix, d'acord amb l'informe sociopsicopedagògic, productes individuals de suport per a millorar la seua autonomia i l'accés al currículum, la direcció o la titularitat del centre ha de fer la sol·licitud a la conselleria competent en matèria d'educació, d'acord amb els criteris i els procediments que dispose la normativa vigent per a aquest tràmit.

L'IES Figueras Pacheco escolaritza alumnat amb discapacitat motriu, per la qual cosa el centre disposa de ascensor, llitera hidràulica, grua, mobiliari adaptat, bany adaptat i també de personal especialitzat de suport a la inclusió (docent i no docent), mestres de PT i AL i educadora d'educació especial i fisioterapeuta.

Adaptació de les proves d'accés als ensenyaments postobligatoris i de règim especial

L'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que sol·licita participar en les proves d'accés als ensenyaments de Formació Professional, ensenyaments de Règim Especial o a la Universitat té dret a l'adaptació d'aquestes proves, d'acord amb les seues necessitats, que en cap cas pot comportar una modificació dels continguts bàsics que cal avaluar. Aquest tipus d'adaptació té la consideració de mesura de resposta de nivell III o, quan implica mitjans específics o singulars, de nivell IV.

La sol·licitud d'adaptació la fa l'alumnat o els seus representants legals al centre on es realitzen les proves en el moment de formalitzar la matrícula, i ha d'estar acompanyada d'un informe sociopsicopedagògic que ha elaborat el departament d'orientació del centre on està escolaritzat, que indique les necessitats específiques de suport educatiu, la proposta d'adaptació i la justificació que prèviament s'hi han aplicat les adaptacions sol·licitades.

En el cas que de les proves de d'accés a les universitats públiques valencianes, enguany s'ha publicat **la RESOLUCIÓ** conjunta de 22 de

desembre de 2020, de la Conselleria d'Innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital i de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, **per la qual es dicten instruccions per a l'organització de les mesures d'adaptació en les proves d'accés a les universitats.**

Activitats complementàries i extraescolars

En la planificació i el desenvolupament de les activitats complementàries i extraescolars, el centre han de tindre en compte que cap alumna i alumne quede exclòs o discriminat per motius econòmics, per raó de discapacitat, limitacions funcionals o per qualsevol altra circumstància.

En els casos que siga necessari, el centre han de planificar, de manera personalitzada, els continguts, els suports personals, ordinaris o especialitzats, i els mitjans materials, comuns i singulars, a l'efecte d'assegurar la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació en l'accés i participació de tot l'alumnat en aquestes activitats.

Ajudes i beques a l'estudi

La conselleria competent en matèria d'educació ha de disposar les ajudes i beques per a assegurar l'accés i permanència en el sistema educatiu de l'alumnat amb situacions econòmiques desfavorides, necessitats educatives especials o qualsevol altra situació de desavantatge.

L'equip directiu ha de fer les actuacions necessàries, en l'àmbit de les competències que té, perquè l'alumnat amb condicions econòmiques desfavorides i altres situacions de desavantatge pugua accedir en igualtat d'oportunitats a tots els serveis i activitats que ofereix el centre.

L'equip directiu ha d'oferir informació i acompanyament a les famílies i a l'alumnat, en cas de ser major d'edat, sobre les ajudes i les beques a les quals poden accedir, d'acord amb els requisits establits en cada convocatòria, per a la qual cosa pot tindre la col·laboració dels serveis socials i els serveis especialitzats d'orientació, per exemple, les beques i ajudes per a alumnes amb necessitat específica de suport educatiu.

3.3. MESURES INDIVIDUALITZADES PER A L'APRENENTATGE

Adequació personalitzada de les programacions didàctiques

Amb la finalitat que tot l'alumnat pugui participar en les activitats del seu grup classe i assolir els objectius i les competències clau de l'etapa, el professorat ha d'adequar les programacions didàctiques als diferents ritmes, estils i capacitats d'aprenentatge.

L'adequació personalitzada de les programacions didàctiques és una mesura curricular ordinària de nivell II, en tant que considera la totalitat de l'alumnat del grup classe, i de nivell III, en la mesura que té en compte l'alumnat del grup que requereix una resposta diferenciada. Així mateix, també ha de considerar les adequacions necessàries que donen resposta a l'alumnat que requereix mesures curriculars extraordinàries, com les adaptacions curriculars individuals significatives (ACIS) i les adequacions curriculars d'ampliació o enriquiment.

Aquestes adequacions s'han de realitzar en totes les etapes educatives i comporten la planificació de les unitats didàctiques i les activitats curriculars en diferents nivells d'amplitud, la utilització de diverses metodologies, formes de representació i d'expressió, activitats i instruments d'avaluació. A més, han d'estimular la motivació i la implicació de l'alumnat i promoure la interacció, la col·laboració i la cooperació entre iguals.

Els equips docents, coordinats per la tutora o el tutor del grup, amb la col·laboració del personal especialitzat de suport i l'assessorament, si escau, del servei especialitzat d'orientació, han de realitzar aquestes adequacions, prenent com a referència les unitats didàctiques i les activitats programades per a tot el grup classe.

Els criteris, instruments i tècniques per a l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat que ha requerit adequacions personalitzades de les programacions didàctiques s'han de realitzar en relació i coherència amb el tipus d'adaptació realitzada. En qualsevol cas, s'ha d'assegurar l'assoliment de les competències clau de l'etapa, d'acord amb els criteris d'avaluació, per a obtenir la titulació o la competència professional del títol corresponent.

En les adaptacions a les proves d'accés als ensenyaments postobligatoris i de Règim Especial s'han de tindre en compte, si cal, les adequacions personalitzades realitzades prèviament.

Reforç pedagògic

El reforç pedagògic és una mesura de resposta de nivell III que pot aplicar-se en qualsevol etapa educativa i suposa l'adequació de la metodologia i les estratègies organitzatives que els centres determinen, dutes a terme amb suports ordinaris.

La mesura de reforç pedagògic està dirigida a l'alumnat següent:

- a) Alumnat que té dificultats d'aprenentatge en àrees o matèries determinades.
- b) Alumnat que ha promocionat amb àrees o matèries no superades del curs anterior.
- c) Alumnat que roman un any més en el mateix curs.
- d) Alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià que s'incorpora de manera transitòria a un curs inferior al que li correspon per edat.

El reforç pedagògic el planifica i l'aplica el professorat de les àrees o les matèries implicades, coordinat per la tutora o el tutor. La direcció d'estudis organitza el professorat que hi participa, d'acord amb les directrius de la comissió de coordinació pedagògica o l'òrgan del centre que té atribuïdes aquestes funcions, i del claustre, tot considerant, si escau, les hores lectives disponibles del professorat o les hores de reforç assignades als departaments didàctics.

La proposta de l'alumnat que ha de rebre reforç pedagògic la fa l'equip docent després de l'avaluació inicial del curs i al final de cada trimestre, sense perjudici que aquesta mesura puga adoptar-se en qualsevol moment en què es detecten les dificultats d'aprenentatge de l'alumnat.

Per a l'alumnat que roman un any més en el mateix curs i l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià que s'incorpora de manera transitòria a un curs inferior al que li correspon per edat, l'equip docent ha d'elaborar un **pla específic de reforç** dirigit a la superació de les seues dificultats.

El reforç pedagògic s'ha de fer preferentment dins de l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives (desdoblaments en grups heterogenis, docència compartida...) que beneficien tot l'alumnat del grup classe i possibiliten que l'alumnat que el rep participe en les activitats de les unitats didàctiques programades en el seu grup de referència.

L'equip docent ha d'avaluar, trimestralment i quan finalitze cada curs escolar, l'organització i els resultats de les mesures de reforç aplicades amb l'objecte de valorar el progrés de l'alumnat i prendre les decisions que hi corresponen.

Enriquiment curricular

L'enriquiment curricular és una mesura curricular extraordinària de nivell III dirigida a **l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals**, degudament identificat pels serveis especialitzats d'orientació. Consisteix en l'ampliació dels objectius i els continguts de les diferents àrees i matèries, la flexibilitat dels instruments i els criteris d'avaluació i l'ús d'una metodologia específica, tot considerant les capacitats, els interessos, l'estil d'aprenentatge de l'alumnat i les característiques i les oportunitats del context familiar i sociocomunitari.

Aquestes actuacions es desenvolupen dins de l'aula ordinària, en el marc de l'adequació personalitzada de les programacions didàctiques que ha fet el professorat, tot i que en moments determinats poden constituir-se xicotets grups fora de l'aula ordinària per a treballar competències o programes específics. També poden incorporar activitats, dins i fora de l'horari lectiu, que impliquen la família i el context sociocomunitari.

Les actuacions i els programes d'enriquiment curricular les planifica, les aplica i les avalua l'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor i assessorat pel servei especialitzat d'orientació, amb la participació de l'alumnat i la família.

Actuacions i programes d'ensenyament intensiu de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana per a l'alumnat nouvingut

Les actuacions educatives i els programes intensius per a l'aprenentatge lingüístic han de tindre, d'acord amb el que estableix l'article 4 de la Llei 4/2018, per la qual es regula i es promou el plurilingüisme en el sistema educatiu valencià, l'objectiu final que l'alumnat aconseguisca una competència comunicativa que implique el domini de les dues llengües oficials, com a mitjà per a la integració en l'àmbit educatiu i social.

Aquestes actuacions i programes tenen la consideració de mesures de nivell III i han de complir els requisits següents:

- a) S'han de planificar sobre la base de metodologies actives, que prioritzen el paper de l'alumnat i potencien l'ús de la llengua: tractament integrat de llengües, tractament integrat de llengües i contingut, aprenentatge basat en projectes, treball per tasques, aprenentatge cooperatiu, etc.
- b) Han de servir de motivació i estímul per a l'actualització metodològica i la formació del professorat.
- c) Han de quedar reflectides en els documents de gestió del centre: Projecte lingüístic de centre, incloent-hi el Pla de normalització lingüística, Pla d'actuació per a la millora, programacions didàctiques i Pla anual de formació.

Quan l'alumnat nouvingut té una competència lingüística inferior en qualsevol de les dues llengües oficials, prenent com a referència el currículum oficial del nivell educatiu que li correspon per edat i la seua capacitat, que no li resulta funcional per a poder abordar amb èxit l'aprenentatge de les diferents assignatures, la intervenció educativa ha de prioritzar l'augment de la competència lingüística i l'eliminació de les barreres que limiten la comunicació, en coherència amb el Projecte lingüístic del centre.

A l'alumnat que s'incorpora al sistema educatiu valencià a partir del segon curs de l'Educació Primària procedent d'altres sistemes educatius de l'Estat espanyol o de l'estranger, se li ha de realitzar, si cal, una adaptació d'accés al currículum de conformitat amb els objectius que estableix la Llei 4/2018.

En aquests casos poden organitzar-se programes intensius de caràcter grupal destinats a l'adquisició de la competència lingüística, tot considerant que aquesta atenció específica ha de ser simultània a l'atenció de l'alumnat en els seus grups ordinaris de referència, amb els quals ha de compartir la major part de l'horari setmanal.

És preceptiva l'avaluació d'aquest alumnat, si bé la seua tutora o el seu tutor, oït l'equip docent, amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació i el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre, pot disposar que no s'avaluen les àrees o matèries que s'establisquen durant el trimestre en què es matricula i el trimestre següent a la incorporació d'aquest, quan el seu grau de desconeixement de les llengües vehiculars de l'ensenyament així ho aconselle. En aquest supòsit, en els documents oficials d'avaluació i en la informació a les famílies o representants legals dels resultats de l'avaluació, s'ha de fer constar aquesta circumstància, així com les adaptacions i les actuacions docents efectuades en aquest sentit.

En cas que l'alumna o l'alumne finalitze el curs amb matèries qualificades com a insuficient per motiu de desconeixement de les llengües, l'equip docent ha d'aplicar les mesures establides en la normativa que regula l'avaluació i la promoció de l'alumnat en els diferents ensenyaments.

Mesures per a l'alumnat esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit

Per a l'alumnat que compagina els seus estudis amb la condició d'esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o elit poden adoptar-se mesures ordinàries que comporten la flexibilització dels elements no prescriptius del currículum i la flexibilització de les condicions temporals i metodològiques. Les mesures per a aquest alumnat són les establides en la normativa que regula l'admissió, l'avaluació, les convalidacions i les exempcions en els diferents ensenyaments.

Mesures per a l'alumnat que cursa ensenyaments professionals de Música i/o Dansa

Per a l'alumnat que compagina els estudis d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat amb ensenyaments professionals de Música i/o Dansa poden adoptar-se mesures ordinàries que comporten la flexibilització dels elements no prescriptius del currículum i la flexibilització de les condicions temporals i metodològiques. Les mesures per a aquest alumnat són les establides en la normativa que regula l'admissió, l'avaluació, les convalidacions i les exempcions en els ensenyaments d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat.

Adaptació curricular individual significativa (ACIS)

L'adaptació curricular individual significativa (ACIS) és una mesura curricular extraordinària de nivell IV dirigida a l'alumnat amb necessitats educatives especials que cursa l'ensenyament obligatori i presenta un desenvolupament competencial, degudament valorat amb els instruments adequats, inferior a dos o més cursos, prenent com a referència les competències establides en el currículum ordinari oficial corresponent al nivell en què es troba escolaritzat.

Les ACIS també poden realitzar-se, de manera extraordinària, a l'alumnat amb altres necessitats específiques de suport educatiu que es troba en les mateixes condicions especificades en el punt anterior, quan, després d'aplicar-hi les mesures prèvies i realitzada l'avaluació sociopsicopedagògica, es conclou que aquesta mesura pot contribuir a millorar-ne la inclusió socioeducativa.

El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

- a) La tutora o el tutor, a proposta de l'equip educatiu, ha de formalitzar la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè, si és procedent, realitze l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta l'informe sociopsicopedagògic corresponent.
- b) La direcció del centre, en vista de l'informe sociopsicopedagògic favorable, autoritza l'aplicació de la mesura.

Les ACIS poden realitzar-se d'una o diverses àrees o matèries o del conjunt d'aquestes. Les planifica, desenvolupa i avalua el professorat responsable de l'assignatura a partir de les unitats didàctiques del grup de referència, en el marc de les adequacions personalitzades de les programacions didàctiques, coordinat per la tutora o el tutor, amb la col·laboració del personal especialitzat de suport i l'assessorament del servei especialitzat d'orientació.

Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat que requereix adaptacions significatives en totes les àrees o matèries, les ACIS poden organitzar-se en competències clau que incorporen de manera transversal les diferents àrees o matèries del currículum, des d'una perspectiva funcional i aplicada a la vida quotidiana. Els objectius prioritaris són aconseguir el màxim desenvolupament de l'autonomia, la capacitat per a prendre decisions i les habilitats d'interacció en els diferents entorns en què l'alumnat participa (escolar, familiar i sociocomunitari), així com l'orientació cap a itineraris formatius que possibiliten l'obtenció d'una qualificació professional d'acord amb les seues capacitats i interessos. En la planificació, desenvolupament i avaluació s'ha de facilitar la participació activa de l'alumna o l'alumne i de tots els agents significatius amb què habitualment es relaciona, tot considerant les seues metes, preferències i capacitats i les característiques i les oportunitats del seu entorn.

Les ACIS s'han d'actualitzar a l'inici de cada curs escolar i estan sotmeses a un procés de seguiment continuat, d'acord amb el calendari d'avaluació establert en el centre, a fi d'introduir les modificacions que es consideren oportunes en funció del progrés de l'alumnat. Si l'alumnat promociona des de l'Educació Primària a l'Educació Secundària Obligatoria amb ACIS en alguna o algunes àrees, l'informe sociopsicopedagògic i la proposta del Pla d'actuació personalitzat han d'incloure la informació i les orientacions que

faciliten als equips docents l'adaptació de les assignatures del primer curs de l'etapa.

L'avaluació i la promoció han de prendre com a referent els criteris d'avaluació fixats en aquestes adaptacions. Els resultats de l'avaluació de les assignatures que han sigut objecte d'adaptació curricular individual significativa s'expressen en els mateixos termes i amb les mateixes escales que la normativa vigent estableix per a la resta de l'alumnat, i s'han de consignar en les actes i en l'expedient acadèmic amb l'expressió «ACIS» en cada una d'aquestes àrees o matèries.

A l'alumnat amb ACIS que, en finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria, ha aconseguit les competències clau i els objectius de l'etapa, se li expedirà el títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla

Els programes personalitzats per a l'adquisició i l'ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla són mesures de nivell IV dirigides a l'alumnat escolaritzat en les etapes obligatòries que presenta necessitats específiques de suport educatiu que requereixen una atenció educativa intensiva i especialitzada en aquest àmbit, amb l'objectiu que desenvolupe, assolisca i generalitze les competències comunicatives i lingüístiques funcionals en els contextos d'interacció i aprenentatge en què participa.

Aquests programes els desenvolupa el personal docent especialitat d'Audició i Llenguatge, amb la col·laboració de l'equip educatiu i la participació de tots els agents amb què l'alumnat es comunica de manera habitual, dins i fora del centre. Quan aquests programes es dirigeixen a l'alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge de la lectura i l'escriptura, també poden ser desenvolupats pel personal docent especialitzat en Pedagogia Terapèutica.

Per a l'accés a aquests programes l'alumnat requereix un informe sociopsicopedagògic elaborat pel servei especialitzat d'orientació i un Pla d'actuació personalitzat.

Exempcions de qualificació en Batxillerat per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

L'exempció de qualificacions en determinades matèries és una mesura de resposta extraordinària de nivell IV que s'aplica a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat que cursa estudis de

Batxillerat i per al qual no siga possible fer adaptacions d'accés o adequacions curriculars personalitzades ordinàries sense afectar el nivell bàsic dels continguts exigits.

L'exempció de qualificacions no implica l'excepció de cursar aquestes assignatures, per tant, l'alumnat ha d'assistir obligatòriament a les classes i el professorat ha de realitzar les adaptacions que siguen necessàries per a garantir el màxim nivell de participació i d'aprenentatge.

Itineraris formatius personalitzats en la Formació Professional

El centre, com que imparteixen Formació Professional, ha de dissenyar itineraris que s'adapten als diferents ritmes i circumstàncies de l'alumnat i, d'aquesta manera, facilite la implantació de les diferents adaptacions, la inclusió educativa i la inserció sociolaboral. Així mateix, han de realitzar una oferta parcial de mòduls que permeten l'acreditació de competències professionalitzadores.

A fi d'acreditar determinades competències professionals, l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat, a proposta dels departaments de les famílies professionals corresponents, pot cursar un o alguns dels mòduls professionals del cicle formatiu que es consideren més apropiats, tot considerant les seues capacitats i la proposta de l'informe sociopsicopedagògic.

Per a l'alumnat amb necessitats educatives especials derivades de discapacitat degudament identificades, en el cas que haja esgotat el nombre màxim de convocatòries d'algun mòdul professional sense haver-lo superat, se li pot ampliar el nombre de convocatòries dels mòduls pendents fins a un màxim de 6 vegades, tenint en compte les seues característiques i circumstàncies personals, sempre que això afavorisca la finalització del cicle formatiu que cursa. El mòdul de formació en centres de treball pot fer-se en tres convocatòries.

A l'alumnat que ha cursat i superat una part dels mòduls d'un cicle formatiu se li ha d'expedir el certificat corresponent dels mòduls i de les unitats de competència adquirides. No obstant això, si pel nombre o l'amplitud dels mòduls cursats ha adquirit les competències finals del cicle formatiu, considerant les seues capacitats i la proposta de informe sociopsicopedagògic, pot titular en igualtat de condicions que la resta.

3.4 MESURES GRUPALS PER A L'APRENTATGE VINCULADES A PROGRAMES ESPECÍFICS

Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR)

El Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR) és una mesura curricular extraordinària de nivell III dirigida a l'alumnat de tercer de l'Educació Secundària Obligatòria que presenta dificultats d'aprenentatge, amb l'objecte que pugui assolir els objectius i adquirir les competències corresponents.

Per a l'accés a aquest programa és preceptiu un informe sociopsicopedagògic elaborat pel servei especialitzat d'orientació.

Podrà incorporar-se al PMAR de 3r d'ESO per àmbits l'alumnat que presente dificultats rellevants d'aprenentatge no imputables a la falta d'estudi o esforç i que a més complisca algun dels requisits següents:

- a) Haja repetit almenys una vegada en qualsevol etapa educativa, haja cursat 2n d'ESO i no complisca els requisits per a promocionar a 3r d'ESO.
- b) Haja cursat una sola vegada 3r d'ESO i no complisca els requisits per a promocionar a 4t d'ESO.

Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (PR4)

El Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (PR4) és una mesura curricular extraordinària de nivell III dirigida a l'alumnat que presenta dificultats d'aprenentatge i es considera que, mitjançant aquesta mesura, pot obtenir el títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria.

Per a l'accés a aquest programa és preceptiu un informe sociopsicopedagògic elaborat pel servei especialitzat d'orientació, en el cas que l'alumnat no procedisca d'un grup de PMAR de tercer d'ESO.

Podrà incorporar-se al PR4 l'alumnat que presente dificultats generalitzades d'aprenentatge no atribuïbles a la falta d'estudi o d'esforç i mostre interès, motivació i expectatives d'obtenir el títol de Graduat en Educació Secundària Obligatòria i que haja cursat 3r d'Educació Secundària Obligatòria en un grup del Programa de millora de l'aprenentatge i del rendiment (PMAR de 3r d'ESO per àmbits). De manera extraordinària, podrà incorporar-se alumnat que haja cursat dues vegades 3r d'ESO o una vegada 4t d'ESO.

L'alumnat estarà adscrit a un grup ordinari de referència i es distribuirà de manera equilibrada entre els diferents grups del seu nivell.

3.5. MESURES DE FLEXIBILITZACIÓ EN L'INICI O LA DURADA DE LES ETAPES EDUCATIVES.

Permanència d'un any més en el mateix curs

Aquesta mesura de resposta de nivell III, de caràcter excepcional, pot aplicar-se en qualsevol curs de l'ensenyament obligatori i en el Batxillerat, amb l'objectiu que l'alumnat pugui assolir les competències que faciliten el seu progrés acadèmic.

L'alumne o alumna podrà romandre en el mateix curs una sola vegada i dues vegades com a màxim al llarg de l'ensenyament obligatori. Independentment que s'hagen esgotat el màxim de permanències, de manera excepcional en el quart curs es podrà romandre en ell un any més, sempre que l'equip docent considere que aquesta mesura afavoreix l'adquisició de les competències establides per a l'etapa.

L'alumnat que cursa l'etapa de Batxillerat pot romandre una segona vegada en cada un dels cursos, tot i que, excepcionalment, pot fer-ho dues vegades en un mateix curs, amb l'informe favorable de l'equip docent, tot considerant que no pot superar el termini màxim de quatre anys per a cursar Batxillerat en règim ordinari.

Les decisions sobre la permanència de l'alumnat s'han d'adoptar de manera col·legiada pels equips docents en previsió del curs següent i abans de la publicació de les places educatives vacants.

Per a l'alumnat que se li aplica aquesta mesura, l'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor, ha d'elaborar un Pla específic de reforç, que en facilite la inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament dels seus estudis.

Flexibilització en l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià.

L'alumnat que s'incorpora tardanament a l'ensenyament obligatori, per vindre d'altres països o per qualsevol altre motiu i que, per aquesta circumstància, presenta un desenvolupament competencial, degudament valorat amb els instruments adequats, inferior a dos o més cursos, prenent com a referència el currículum ordinari oficial corresponent a la seua edat, pot escolaritzar-se transitòriament en un curs inferior al que li correspon,

després d'haver considerat les adaptacions d'accés necessàries. Aquesta mesura de resposta té la consideració de nivell III.

La decisió d'incorporació a un nivell inferior al que li correspon per edat l'adopta l'equip docent, amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació, prenent en consideració l'opinió de la família o els representats legals en el preceptiu tràmit d'audiència.

Per a l'alumnat que se li aplica aquesta mesura, l'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor, ha d'elaborar un Pla específic de reforç, que facilite la seua inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament dels seus estudis.

Una vegada superades les barreres que han motivat l'adopció de la mesura, l'alumnat s'ha d'incorporar al curs que li correspon per edat. La decisió d'incorporació de manera permanent a un grup d'edat inferior comporta l'aplicació de la mesura excepcional de permanència d'un any més en el mateix curs.

Pròrroga de l'escolarització en l'ensenyament obligatori per a l'alumnat amb necessitats educatives especials

La pròrroga de l'escolarització en l'ensenyament obligatori és una mesura de resposta extraordinària de nivell IV destinada a l'alumnat amb necessitats educatives especials que ha esgotat la mesura de permanència d'un any més en el mateix curs, quan l'informe sociopsicopedagògic justifica que pot afavorir la integració socioeducativa i l'accés posterior a itineraris acadèmics o professionals personalitzats adequats a les seues capacitats i interessos. Pot aplicar-se en qualsevol curs de l'ensenyament obligatori un màxim de dues vegades, una en l'etapa d'Educació Primària i una altra en l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria.

El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

a) La tutora o el tutor, a proposta de l'equip educatiu o de la família o representants legals, formalitza la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè, si procedeix, realitze l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta l'informe sociopsicopedagògic corresponent

La sol·licitud ha d'incloure informació sobre les competències socioafectives, d'autonomia i autoregulació i la repercussió que aquesta mesura pot tindre sobre la seua autoestima i socialització.

La direcció del centre, en vista de l'informe sociopsicopedagògic favorable, l'opinió favorable de l'equip educatiu i la conformitat de la família o representants legals ha de tramitar la sol·licitud a la direcció territorial competent en matèria d'educació, en previsió del curs següent i abans de quinze dies hàbils de la publicació de places educatives vacants.

La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinència de la mesura, vista la sol·licitud del centre i, en cas de considerar-ho necessari, l'informe de la Inspecció d'Educació, i comunicar-ho, per escrit, al centre i a la família o representants legals, abans de la primera data establida per a la publicació de les places educatives vacants en les etapes implicades. El centre docent ha d'adjuntar la resolució a l'expedient administratiu de l'alumna o l'alumne.

Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat.

Quan una alumna o un alumne presenta necessitats educatives especials o, excepcionalment, qualsevol altra situació personal degudament acreditada, que li impedeix cursar el Batxillerat en el règim ordinari diürn i no pot fer-ho mitjançant altres alternatives, com el règim nocturn o a distància, té l'opció de fraccionar en dos cursos els continguts de les matèries de cada curs. Aquesta mesura té la consideració de nivell IV i pot aplicar-se en cada curs per separat o en els dos cursos de l'etapa.

El procediment per a aplicar aquesta mesura de flexibilització per a l'alumnat amb necessitats educatives especials és el següent:

- a) La família, els representants legals o el mateix alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil, han de fer una sol·licitud per escrit davant de la direcció o la titularitat del centre, en la qual indiquen els motius i adjunten la documentació necessària que justifica l'adopció de la mesura, com ara informes mèdics o de situació personal.
- b) La direcció o la titularitat del centre, en vista de la documentació presentada, ha de sol·licitar un informe a l'equip educatiu sobre la situació de l'alumna o l'alumne i la seua valoració respecte a la pertinència de la mesura.
- c) Amb l'informe favorable de l'equip educatiu, la direcció o la titularitat del centre sol·licita l'avaluació sociopsicopedagògica al departament d'orientació. El personal especialista en Orientació Educativa del centre ha de valorar la situació de l'alumna o alumne i els factors que justifiquen l'adopció d'aquesta mesura, i emetre l'informe sociopsicopedagògic

corresponent, que inclou l'audiència a la família, els representants legals o el mateix alumnat, en el cas de ser major d'edat, en la qual se'ls informa de si és procedent o no la mesura.

d) La direcció o la titularitat del centre, en vista de l'informe favorable de l'equip educatiu i l'informe sociopsicopedagògic favorable autoritza l'aplicació de la mesura.

Excepcionalment, per a l'alumnat que té una situació personal degudament acreditada, la direcció o la titularitat del centre pot autoritzar la mesura, en vista de la sollicitud de la família, representants legals o el mateix alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil, l'informe favorable de l'equip docent i els informes que justifiquen la situació.

El càlcul de la nota mitjana del Batxillerat i l'expedició del títol s'han de realitzar en les mateixes condicions que per a la resta d'alumnes.

Flexibilització en la durada dels cicles formatius de Formació Professional per a alumnat amb necessitats educatives especials.

Si en la planificació, desenvolupament o avaluació de la resposta educativa per a l'alumnat amb necessitats educatives especials es considera que l'adaptació d'accés no és suficient perquè pugui cursar determinats mòduls amb garanties d'èxit, pot sol·licitar-se l'aplicació de la mesura de nivell IV consistent en l'ampliació de la durada d'un cicle formatiu.

El procediment per a l'aplicació d'aquestes mesures és el mateix que s'especifica en l'apartat anterior

3. El càlcul de la nota mitjana i l'expedició del títol corresponent s'han de realitzar en les mateixes condicions que per a la resta d'alumnes.

Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals

La flexibilització de la durada dels diversos nivells, etapes i graus per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals és una mesura de resposta de nivell IV, de caràcter excepcional, que consisteix en la seua incorporació a un curs superior al que correspon al nivell acadèmic que cursa, sempre que dispose d'un grau suficient de maduresa i d'adquisició de les competències clau per a cursar adequadament el curs al qual es proposa l'accés i es preveja que la mesura és la més adequada per al desenvolupament del seu equilibri personal i la socialització.

En els ensenyaments de règim general, la flexibilització en la durada dels diferents nivells, etapes i graus pot adoptar-se fins a un màxim de tres vegades en l'ensenyament obligatori i una sola vegada en els ensenyaments postobligatoris.

En l'ensenyament obligatori, pot adoptar-se la mesura de flexibilització del període d'escolarització en les situacions següents:

- a) L'anticipació de l'escolarització en el primer curs de l'Educació Primària.
- b) La reducció en un any de l'escolarització en qualsevol dels cursos de l'etapa de Primària com a conseqüència de la incorporació de l'alumna o l'alumne a un curs superior al que li correspon per edat, sempre que no s'haja anticipat l'inici de l'escolarització previst en el punt anterior.
- c) La reducció en un any de l'escolarització en qualsevol dels cursos de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria com a conseqüència de la incorporació de l'alumna o l'alumne a un curs superior al que li correspon.

A l'alumnat a què s'autoritza la mesura de flexibilització de l'etapa d'Educació Secundària Obligatòria que ha cursat el tercer curs i ha demostrat, d'acord amb els criteris d'avaluació, l'assoliment de les competències de l'etapa, se li expedirà el títol de graduat en Educació Secundària Obligatòria. El càlcul de la nota mitjana de l'etapa s'ha de fer considerant les qualificacions obtingudes en els nivells que ha cursat.

A l'alumnat a què s'autoritza la mesura de flexibilització de l'etapa de Batxillerat havent cursat el primer curs i ha demostrat, d'acord amb els criteris d'avaluació, l'assoliment de les competències de l'etapa, se li expedirà el títol de Batxillerat i podrà realitzar la prova d'accés a la universitat. El càlcul de la nota mitjana s'ha de fer considerant les qualificacions obtingudes en els nivells que ha cursat.

El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

- a) La tutora o el tutor, a proposta de l'equip docent, formalitza la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè, si procedeix, realitzi l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta l'informe sociopsicopedagògic corresponent, d'acord amb el procediment establert en l'article 6 d'aquesta ordre. La sol·licitud d'avaluació sociopsicopedagògica ha d'incloure un informe de l'equip docent que justifique que l'alumna o alumne disposa de les competències necessàries per a cursar amb aprofitament el curs en què es vol escolaritzar i es preveu que aquesta mesura pot millorar el desenvolupament acadèmic i socioafectiu.

Si la mesura és procedent, la direcció o la titularitat del centre ha de tramitar la sol·licitud a la direcció territorial competent en matèria d'educació, de l'1 al 30 d'abril en previsió del curs següent, adjuntant-hi l'informe favorable de l'equip docent, l'informe sociopsicopedagògic favorable a la mesura, la conformitat de la família o representats legals i altres informes que es consideren rellevants per a la resolució del procediment.

La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinència de la mesura, vista la sol·licitud del centre i, en cas de considerar-ho necessari, l'informe de la Inspecció d'Educació, i comunicar-ho, per escrit, al centre i a la família o representants legals, abans de la primera data establida per a la publicació de llocs escolars vacants en les etapes implicades. La resolució s'ha d'adjuntar a l'expedient administratiu de l'alumna o l'alumne.

La mesura de flexibilització ha d'estar acompanyada de mesures i actuacions específiques que contribuïsquen al desenvolupament ple i equilibrat de les capacitats i de la personalitat de l'alumnat per al qual s'aplica.

En la presa de decisions sobre l'aplicació de la mesura de flexibilització s'ha de tindre en compte que, d'acord amb la normativa vigent, l'alumnat compleix els requisits per a l'accés als nivells o als estudis als quals es proposa la promoció.

3.6. MESURES PER A LA PARTICIPACIÓ

Mesures personalitzades per a la participació

Les mesures personalitzades per a la participació estan dirigides a l'alumnat que requereix una resposta sistemàtica, personalitzada i singular en l'àmbit del desenvolupament emocional, interpersonal, social, conductual i de la salut.

A més de les mesures generals de nivell I i II dirigides a l'alumnat del centre i d'un grup classe, s'han de desenvolupar les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a l'alumnat que en un moment determinat les pot necessitar, per viure, entre altres, situacions d'instabilitat emocional, malaltia, exclusió, discriminació, violència, assetjament o desprotecció. Aquestes actuacions d'acompanyament i suport especialitzat impliquen, entre altres, el desenvolupament de protocols d'igualtat i convivència i d'actuacions que impliquen

emocionalment l'alumnat, en reforcen l'autoestima, el sentit de pertinença al grup i al centre, i el preparen per a interaccions positives en contextos socials habituals, actuals i de futura incorporació.

Les mesures personalitzades per a la participació de **nivell III** són les següents:

- a) Accions dirigides a una alumna o un alumne o un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe per al desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.
- b) Accions davant de supòsits de violència, assetjament i desprotecció dirigides a un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament de l'alumnat implicat i les famílies.
- c) Programes específics d'acompanyament personalitzat a l'alumnat i a la seua família per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions, de l'autoestima i la confiança en les possibilitats i les fortaleses personals, d'aprenentatge d'habilitats de comunicació interpersonal i relació social en diversos contextos.
- d) Notificació de possibles situacions de desprotecció de menors detectades des de l'àmbit educatiu.
- e) Altres actuacions personalitzades.

Les mesures personalitzades per a la participació de **nivell IV** són les següents:

- a) Programes específics amb suports especialitzats dirigits a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta, com a part del protocol d'actuació en supòsits de conductes i comportaments que alteren la convivència de manera greu i recurrent en el centre i l'aula.
- b) Accions i programes amb suports especialitzats dirigits a una alumna, un alumne o un grup diferenciat d'alumnat, davant de supòsits de violència i desprotecció, amb acompanyament de l'alumnat implicat i de les famílies.
- c) Pla terapèutic per a l'alumnat amb problemes greus de salut mental.
- d) Altres actuacions personalitzades.

Aquestes mesures les planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu, coordinat per la tutora o el tutor, amb la col·laboració del servei

especialitzat d'orientació i, si escau, d'agents externs especialitzats dels àmbits de la salut o de benestar social. Tot això, sense perjudici de les competències que la normativa vigent, dins d'aquest àmbit, atribueix a l'equip directiu, els serveis educatius o la mateixa Administració.

3.7. PROCESSOS DE TRANSICIÓ EDUCATIVA

Transició entre nivells, cicles, etapes i modalitats d'escolarització

Els processos de transició comprenen tots els moments de canvi entre nivells, cicles, etapes i modalitats d'escolarització. El centre, amb la col·laboració del Departament d'orientació, han de planificar adequadament aquests processos, a fi de garantir el transvasament d'informació, l'orientació i l'acompanyament a l'alumnat i a les famílies, la continuïtat de les actuacions educatives i la detecció de necessitats, que poden produir-se en aquestes situacions en què les barreres i les desigualtats es manifesten amb més freqüència i intensitat.

En el marc del Pla de Transició de l'etapa d'Educació Primària a l'etapa d'Educació Secundària Obligatoria, s'han de planificar i desenvolupar les accions necessàries que possibiliten, entre altres, la coordinació, l'intercanvi d'informació sobre les necessitats de l'alumnat, la convergència i continuïtat de les mesures educatives, el desenvolupament competencial de l'alumnat en els àmbits de l'autonomia, iniciativa personal i aprendre a aprendre, així com l'orientació, assessorament i acompanyament a l'alumnat i a les seues famílies. Aquestes actuacions han de començar a partir del cinqué nivell d'Educació Primària i prolongar-se fins al segon nivell de l'Educació Secundària Obligatoria.

En finalitzar l'Educació Secundària Obligatoria, la tutora o el tutor, en l'exercici de la funció tutorial, amb la participació i l'assessorament del departament d'orientació, ha d'orientar tot l'alumnat sobre els itineraris acadèmics i professionals més adequats, i incloure aquesta informació en el consell orientador.

Els plans de transició també han d'incloure les accions personalitzades per a l'alumnat que no pot assistir, transitòriament, al centre docent, per compliment de mesures judicials, per convalescència domiciliària o hospitalització de llarga durada o per escolarització en una UET/HDIA. L'equip docent del centre on està matriculat i el personal que facilita

l'atenció externa durant aquest període han de col·laborar conjuntament en la planificació i la implementació d'aquestes accions.

En el cas de l'alumnat amb necessitats educatives especials que se li modifica la modalitat d'escolarització o ha d'accedir des de l'ensenyament secundari a un programa de transició a la vida adulta en un centre d'Educació Especial, els centres implicats, ordinari i específic, han de planificar i dur a terme les actuacions personalitzades de transició, que inclouen el transvasament d'informació, l'orientació i totes les mesures que faciliten l'acompanyament, l'acollida i la participació de l'alumnat i de les seues famílies en el nou context.

En qualsevol dels casos, l'equip educatiu ha de disposar de la informació necessària, abans de l'inici del curs escolar o en el moment del curs en què l'alumnat s'escolaritze, a fi de planificar adequadament la resposta educativa i garantir el progrés de l'alumnat. Els serveis especialitzats d'orientació han d'assessorar i col·laborar amb els equips directius, els equips de transició i els equips educatius en el disseny, l'aplicació i el seguiment dels plans de transició, especialment de les accions personalitzades que se'n deriven.

4. PERSONAL ESPECIALITZAT DE SUPORT A LA INCLUSIÓ

Té la consideració de personal especialitzat de suport a la inclusió, el personal docent i no docent que, per la seua formació i les funcions determinades reglamentàriament, ocupa, en els centres docents, llocs de caràcter singular per a l'atenció especialitzada a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu. El nostre centre té personal docent especialitzat de suport de Pedagogia Terapèutica i d'Audició i Llenguatge, d'acord amb el que determina la normativa vigent sobre plantilles en l'àmbit educatiu, i les necessitats del nostre alumnat.

També tenim personal no docent especialitzat de suport, que participa junt amb el professorat en la resposta educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, a fi d'incrementar la seua autonomia i facilitar l'accés al currículum, dins de l'àmbit de les competències i les funcions que la normativa vigent, els acords laborals i els convenis col·lectius hi disposen. Aquest personal inclou, el personal educador d'Educació Especial i el personal de Fisioteràpia.

El personal especialitzat de suport forma part dels equips educatius del centre i s'integren en el departament d'orientació. La intervenció del personal especialitzat de suport s'ha de realitzar d'acord amb el Pla d'actuació personalitzat i en estreta coordinació amb les tutores i els tutors, els equips docents, el servei especialitzat d'orientació, les famílies i altres professionals, del centre o externs, que hi intervenen, i des de la consideració que han de contribuir a millorar l'autonomia i l'autoestima de l'alumnat i a generalitzar els aprenentatges en els diferents contextos.

El personal especialitzat d'Audició i Llenguatge i de Fisioteràpia ha de fer una intervenció de caràcter educatiu amb criteris inclusius. Les intervencions de caràcter mèdic o sanitàries s'han de derivar i atendre des del sistema de salut, tot procurant que, sempre que siga necessari, hi haja una coordinació adequada entre el centre docent i els serveis sanitaris amb l'objectiu de millorar l'efectivitat d'aquestes intervencions.

En les sessions d'avaluació trimestrals i de final del curs, l'equip educatiu, assessorat pel servei especialitzat d'orientació, ha de valorar i prendre decisions de manera col·legiada sobre la continuïtat o la retirada dels suports personals especialitzats, prenent com a referent els criteris establits en el Pla d'actuació personalitzat. La tutora o el tutor han d'escoltar i informar la família, els representats legals i, si és possible, el mateix l'alumnat, d'aquestes decisions i deixar-ne constància en el document del Pla d'actuació personalitzat.

Al final de cada trimestre i del curs escolar, **el personal especialitzat** de suport, coordinat per les tutores o els tutors, **ha d'elaborar, de manera conjunta, un informe per cada alumna o alumne** atés, que contemple els aspectes treballats, el progrés aconseguit i, si escau, les orientacions i recomanacions en l'àmbit familiar que poden contribuir a aconseguir els objectius plantejats. La tutora o el tutor ha d'incorporar aquesta informació a la valoració del PAP, i incloure-hi també la informació aportada per la família i, si escau, altre personal extern que hi intervé.

* FUNCIONS PERSONAL DOCENT ESPECIALITZAT DE SUPORT DE PEDAGOGIA TERAPÈUTICA I D'AUDICIÓ I LLENGUATGE

1. Les funcions del personal docent de suport de les especialitats de Pedagogia Terapèutica i d'Audició i Llenguatge són les següents:

a) Assessorar i col·laborar amb els equips docents i els serveis especialitzats d'orientació en la identificació de les barreres a la inclusió en el context escolar, familiar i social i en la detecció primerenca de les dificultats

específiques d'aprenentatge i, si escau, de les situacions de desigualtat i desavantatge.

b) Assessorar i col·laborar amb els equips docents en la planificació i la implementació d'actuacions i programes preventius per al desenvolupament de les competències clau.

c) Assessorar i col·laborar amb la direcció del centre i les persones coordinadores de formació, igualtat i convivència en la planificació i el desenvolupament d'accions formatives i de sensibilització dirigides al claustre, al personal del centre, l'alumnat, les famílies i l'entorn sociocomunitari.

d) Formar part dels equips de transició i participar en la planificació, el desenvolupament i l'avaluació dels processos de transició entre etapes i modalitats d'escolarització.

e) Col·laborar amb els equips docents en la personalització de les programacions didàctiques i en l'accessibilitat dels entorns, materials didàctics i curriculars per a facilitar l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

f) Col·laborar amb els equips docents en la planificació, desenvolupament i avaluació de les adaptacions curriculars individuals significatives i els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat amb què intervenen.

g) Col·laborar amb l'especialista en Orientació Educativa en el procediment d'avaluació sociopsicopedagògica i aportar la informació i els coneixements relatius al seu àmbit de competències.

h) Donar suport personalitzat i individualitzat a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, d'acord amb els criteris establits en el Pla d'actuació personalitzat. i) Elaborar informes de valoració i seguiment de l'alumnat al qual donen suport.

i) Col·laborar amb les tutores i els tutors en les reunions amb les famílies o representants legals, per a informar sobre els objectius de la intervenció, les mesures dutes a terme i el progrés de l'alumnat, i orientar, si escau, sobre els aspectes que cal treballar des de l'àmbit familiar, demanant la seua opinió i fomentant-ne la participació.

j) Participar en els processos de coordinació i intercanvi d'informació amb els agents, institucions i entitats socioeducatives i sanitàries implicats en la

resposta educativa de l'alumnat al qual donen suport. l) Altres funcions que reglamentàriament se'ls assignen.

k) El personal docent especialitzat de suport de Pedagogia Terapèutica, a més de les funcions establides en el punt 1, té la funció de col·laborar amb els equips educatius i els serveis especialitzats d'orientació en el disseny i la implementació de programes de desenvolupament competencial i actuacions preventives de les dificultats d'aprenentatge.

l) El personal docent especialitzat de suport d'Audició i Llenguatge se centra prioritàriament en l'àmbit de la comunicació, el llenguatge i la parla des d'una perspectiva educativa vinculada al currículum. A més de les funcions generals establides en el punt 1, té les funcions d'assessorar el personal docent d'Educació Infantil en el disseny, la implementació i el seguiment dels programes d'estimulació del llenguatge oral dirigits a tot l'alumnat, així com en les mesures d'aprenentatge intensiu i millora de la competència lingüística dirigits a l'alumnat que requereix una resposta personalitzada amb suports no especialitzats.

m) Amb caràcter general, quan les dificultats de l'alumnat no estan associades a discapacitat o a problemes greus en la comunicació, l'atenció directa del personal especialitzat d'audició i llenguatge no s'ha de prolongar més de tres cursos, i es pot substituir per l'atenció indirecta o el suport puntual. En qualsevol cas, ha d'haver-hi un seguiment continuat del progrés, en el marc de l'avaluació dels plans d'actuació personalitzats.

n) Quan el personal de Pedagogia Terapèutica i d'Audició i Llenguatge donen suport simultani a una mateixa alumna o un mateix alumne, s'han de distribuir els objectius i les tasques que cal treballar, amb la finalitat d'evitar duplicitats i millorar l'eficàcia de la resposta.

* FUNCIONS PERSONAL NO DOCENT ESPECIALITZAT DE SUPORT:

EDUCADORA

RESOLUCIÓ de 9 de juliol de 2018, del secretari autonòmic de Justícia. Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats públiques, sobre millora de les condicions de treball del personal educador d'educació especial. Publicat al DOGV de 20.07.2018

Funcions i tasques pel personal educador d'educació especial Atendre l'alumnat amb necessitats educatives especials que ho requerisca, *en funció del seu dictamen d'escolarització*, des d'una perspectiva inclusiva i que potencie al màxim la seua autonomia realitzant les següents tasques:

1. Atendre directament l'alumnat, d'acord amb les línies pedagògiques planificades pel centre i el pla d'actuació personalitzat de l'alumnat.
2. Realitzar el trasllat i/o acompanyament de l'alumnat per les dependències del centre, i en les entrades i eixides d'aquest, en col·laboració amb la resta de professionals del centre en temps coincident amb la seua jornada laboral.
3. Atendre l'alumnat durant el període lectiu en les tasques d'higiene i d'hàbits d'alimentació, en funció del seu grau d'autonomia, sempre que las necessitats en aquest àmbit NO requerisquen d'una atenció sanitària especialitzada.
4. Fer el seguiment de les tasques d'higiene i d'alimentació realitzades pel personal del servei del menjador, excepte el que s'especifica a la funció 3.
5. Col·laborar en l'organització i implementació d'activitats d'entrenament en habilitats d'autonomia personal i social, desplaçaments, estimulació sensorial i transició a la vida adulta.
6. Col·laborar amb la resta de professionals del centre en la planificació i el seguiment de les activitats complementàries que es realitzen dintre de la jornada escolar, a fi de garantir la participació de l'alumnat que atenen.
7. Desenvolupar programes d'habilitats de comunicació, conjuntament amb la resta de professionals del centre i d'acord amb el Pla d'actuació personalitzat, fent ús de sistemes alternatius o augmentatius i motivar l'alumnat usuari en la utilització d'aquests.
8. Complimentar els registres oportuns i redactar parts de incidències i informes sobre activitats realitzades amb l'alumnat amb necessitats educatives especials, dins l'àmbit de les seues competències.
9. Realitzar la memòria anual d'activitats desenvolupades amb l'alumnat amb necessitats educatives especials juntament a la resta de professionals que intervenen.
10. Participar en l'aportació de propostes per a l'elaboració i modificació del Pla d'actuació personalitzat i dels documents organitzatius del centre dins l'àmbit de les seues competències.
11. Participar en el desenvolupament del Pla d'actuació personalitzat, de les programacions didàctiques i de les activitats ordinàries, dins l'àmbit de les seues competències.

12. Participar en les sessions de coordinació amb la resta de professionals amb qui comparteix intervenció educativa, en temps coincident.

13. Col·laborar en l'avaluació dels processos i dels resultats de l'alumnat amb qui intervenen, aportant informació i propostes.

14. Col·laborar amb el tutor o tutora i l'equip docent en les reunions amb les famílies o representants legals sobre el procés de desenvolupament de l'alumnat.

FISIOTERAPEUTA

RESOLUCIÓ de 9 de juliol de 2018, del secretari autonòmic de Justícia. Administració Pública, Reformes Democràtiques i Llibertats públiques, sobre millora de les condicions de treball del personal fisioterapeuta. Publicat al DOGV de 19.07.2018

El personal fisioterapeuta atén l'alumnat amb necessitats educatives especials, derivades de trastorns motors, des d'una perspectiva inclusiva i que potència al màxim la seua autonomia personal, rendiment escolar i participació en la vida escolar, realitzant les següents funcions:

1. Dur a terme els objectius terapèutics de la seua programació de fisioteràpia, sobre la base de l'informe mèdic, aplicant les tècniques fisioterapèutiques per a la reeducació i la rehabilitació de les funcions motrius, i/o la compensació de la limitació funcional de l'alumnat.

2. Avaluar el progrés de l'alumnat i elaborar l'informe final de curs per al centre i les famílies.

3. Coordinar-se amb tots els professionals i les professionals que intervenen en l'educació de l'alumnat així com participar en les reunions amb les famílies sobre el procés de l'alumnat a qui atén.

4. Realitzar l'expedient personal de fisioteràpia.

5. Mantenir al dia l'equipament del servei i proposar les necessitats.

6. Col·laborar dins l'àmbit de les seues competències, en les propostes d'adaptacions d'accés, per a l'alumnat amb discapacitat motriu i assessorar en la sol·licitud de productes de suport.

7. Coordinar-se amb l'equip sanitari rehabilitador de la zona, tècnics ortopedistes o ortopèdics i amb altre personal implicat per a la programació de la intervenció amb l'alumnat.

8. Participar amb l'aportació de propostes en l'elaboració i modificació dels documents organitzatius del centre i en el Consell Escolar, en relació a l'adaptació curricular de l'alumnat en què intervenen.

5. AVALUACIÓ I SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PADIE

Al llarg del curs, l'equip directiu, amb l'assessorament del departament d'orientació, realitzaran el seguiment del desenvolupament del PADIE.

Aquests seguiments es concretaran especialment durant les sessions d'avaluació, en les reunions dels equips educatius i en les reunions que periòdicament es duen a terme amb el professorat tutor.

Durant aquestes reunions es valoraran les accions que s'estan realitzant i es proposaran, si és necessari, possibles modificacions o noves mesures de intervenció.

En finalitzar el curs escolar, el departament d'orientació elabora una memòria final sobre el desenvolupament de la seua programació. En aquesta memòria es recollirà, dins de l'àmbit d'actuació de l'atenció a la diversitat i inclusió educativa des del currículum, el treball realitzat i les dades sobre el alumnat amb NESE, les dificultats trobades i les propostes de millora.

Les mesures d'atenció que es promouen en aquest document i adoptades en el centre s'avaluen:

- En realitzar-se les revisions dels documents del centre. El PADIE ha de ser revisat com a mínim coincidint amb la revisió dels documents del centre del qual en forma part.
- En les reunions de Comissió de Coordinació Pedagògica per a revisar el contingut del document i valorar la seua funcionalitat.
- En la revisió de la PGA que es duu a terme en el centre i en la memòria anual.

Qualsevol modificació d'aquest pla ha de ser plantejada i acceptada pel claustre de professors.

Els resultats de l'avaluació han de servir per a detectar les barreres i les bones pràctiques en els processos d'inclusió i orientar les actuacions recollides en el Pla d'Actuació per a la Millora (PAM)

6. WEBS I BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Conselleria d'Educació: Inclusió educativa

<http://www.ceice.gva.es/es/web/inclusioeducativa/inici>

- Tony Booth y Mel Ainscow. (2011). "*Guía para la Educación Inclusiva. Desarrollando el aprendizaje y la participación en los centros escolares*". (Adaptación de la 3ª edición revisada del Index for Inclusion).

- Gerardo Echeita (2006). "*Educación para la inclusión o educación sin exclusiones*". Ed Narcea.

- Carmen Alba (Coord) (20016) "*Diseño Universal para el Aprendizaje: Educación para todos y prácticas de Enseñanza Inclusivas Ediciones*" Ed Morata.

- Elizondo, Coral(2018) "*Plan de Atención a la Diversidad desde un enfoque inclusivo*". Aragón.

ANNEXOS

Annex 1

 GENERALITAT VALENCIANA	ACTA DE LA REUNIÓ CONJUNTA DE L'EQUIP EDUCATIU I EL SERVEI ESPECIALITZAT D'ORIENTACIÓ ACTA DE LA REUNIÓN CONJUNTA DEL EQUIP EDUCATIVO Y EL SERVICIO ESPECIALITZADO DE ORIENTACIÓN	
	A DADES D'IDENTIFICACIÓ / DATOS DE IDENTIFICACIÓN <small>DATA DE LA REUNIÓ / FECHA DE LA REUNIÓN</small>	
DADES DEL CENTRE / DATOS DEL CENTRO <small>CENTRE DOCENT / CENTRO DOCENTE</small>		
	<small>CODI / CÓDIGO</small>	<small>LOCALITAT / LOCALIDAD</small>

DADES DEL TUTOR O TUTORA DE L'ALUMNE O ALUMNA
DATOS DEL TUTOR O TUTORA DEL ALUMNO O ALUMNA

COGNOMS / APELLIDOS	NOM / NOMBRE
---------------------	--------------

DADES DE L'ALUMNE O ALUMNA / DATOS DEL ALUMNO O ALUMNA

COGNOMS / APELLIDOS	NOM / NOMBRE
---------------------	--------------

DATA NAIXEMENT / FECHA NACIMIENTO	CURS ESCOLAR / CURSO ESCOLAR	NIA	NIVELL / NIVEL
-----------------------------------	------------------------------	-----	----------------

B PROFESSIONALS QUE PARTICIPEN / PROFESIONALES QUE PARTICIPAN

ESPECIALITAT / ESPECIALIDAD	COGNOMS / APELLIDOS	NOM / NOMBRE
ESPECIALITAT / ESPECIALIDAD	COGNOMS / APELLIDOS	NOM / NOMBRE
ESPECIALITAT / ESPECIALIDAD	COGNOMS / APELLIDOS	NOM / NOMBRE
ESPECIALITAT / ESPECIALIDAD	COGNOMS / APELLIDOS	NOM / NOMBRE
ESPECIALITAT / ESPECIALIDAD	COGNOMS / APELLIDOS	NOM / NOMBRE

C MESURES DE RESPOSTA APLICADES / MEDIDAS DE RESPUESTA APLICADAS

Data / Fecha	NII Grup classe / Grupo clase	Resultats / Resultados
Data / Fecha	NIII suport no especialitzat / apoyo no	Resultats / Resultados

 GENERALITAT VALENCIANA	ACTA DE LA REUNIÓ CONJUNTA DE L'EQUIP EDUCATIU I EL SERVEI ESPECIALITZAT D'ORIENTACIÓ ACTA DE LA REUNIÓN CONJUNTA DEL EQUIP EDUCATIVO Y EL SERVICIO ESPECIALIZADO DE ORIENTACIÓN
--	---

D DECISIÓ SOBRE AVALUACIÓ SOCIOPSIKOPEDAGÒGICA
DECISIÓN SOBRE EVALUACIÓN SOCIOPSIKOPEDAGÓGICA

Cal fer avaluació sociopsicopedagògica / Hay que realizar evaluación sociopsicopedagógica

No cal fer avaluació sociopsicopedagògica / No hay que realizar evaluación sociopsicopedagógica

MOTIUS /MOTIVOS	
E ORIENTACIONS DEL SERVEI ESPECIALITZAT D'ORIENTACIÓ ORIENTACIONES DEL SERVICIO ESPECIALIZADO DE ORIENTACIÓN	
L'orientador/a del servei especialitzat d'orientació , a Signatura /Firma:	Tutor/a de l'alumne o alumna , a Signatura /Firma:

Annex 2

<p>GENERALITAT VALENCIANA</p>	SOL·LICITUD D'AVALUACIÓ SOCIOPSIKOPEDAGÒGICA PER A LA IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS EDUCATIVES DE L'ALUMNAT SOLICITUD DE EVALUACIÓ SOCIOPSIKOPEDAGÒGICA PARA LA	
A DADES D'IDENTIFICACIÓ / DATOS DE IDENTIFICACIÓN		
CENTRE DOCENT / CENTRO DOCENTE	CODI / CÓDIGO	LOCALITAT /LOCALIDAD
DADES DEL TUTOR O TUTORA DE L'ALUMNE O ALUMNA DATOS DEL TUTOR O TUTORA DEL ALUMNO O ALUMNA		
COGNOMS /APELLIDOS	NOM / NOMBRE	

DADES DE L'ALUMNE O ALUMNA / DATOS DEL ALUMNO O ALUMNA

COGNOMS / APELLIDOS		NOM / NOMBRE	
DATA NAIXEMENT / FECHA NACIMIENTO	CURS / CURSO	NIA	NIVELL / NIVEL

DADES FAMILIARS / DATOS FAMILIARES

NOMI COGNOMS DEL REPRESENTANT LEGAL 1 / NOMBRE Y APELLIDOS DEL REPRESENTANTE LEGAL 1	
NOMI COGNOMS DEL REPRESENTANT LEGAL 2 / NOMBRE Y APELLIDOS DEL REPRESENTANTE LEGAL 2	
DIRECCIÓ POSTAL 1 A EFECTES DE NOTIFICACIÓ / DIRECCIÓN POSTAL 1 A EFECTOS DE NOTIFICACIÓN	
DIRECCIÓ POSTAL 2 A EFECTES DE NOTIFICACIÓ / DIRECCIÓN POSTAL 2 A EFECTOS DE NOTIFICACIÓN	
TELÈFON 1 / TELÉFONO 1	CORREU ELECTRÒNIC 1 / CORREO ELECTRÓNICO 1
TELÈFON 2 / TELÉFONO 2	CORREU ELECTRÒNIC 2 / CORREO ELECTRÓNICO 2

B MOTIU DE LA SOL·LICITUD / MOTIVO DE LA SOLICITUD

Empty space for providing the reason for the request.

C INFORMACIÓ DE L'ALUMNE O ALUMNA / INFORMACIÓN DEL ALUMNO O ALUMNA

BARRERES PER A L'ACCÉS, LA PARTICIPACIÓ I L'APRENTATGE / BARRERAS PARA EL ACCESO, LA PARTICIPACIÓN Y EL APRENDIZAJE

Empty space for describing barriers to access, participation and learning.

 GENERALITAT VALENCIANA	SOL·LICITUD D'AVALUACIÓ SOCIOPEDAGÒGICA PER A LA IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS EDUCATIVES DE L'ALUMNAT
	SOLICITUD DE EVALUACIÓN SOCIOPEDAGÓGICA PARA LA

C INFORMACIÓ DE L'ALUMNE O ALUMNA / INFORMACIÓN DEL ALUMNO O ALUMNA

MESURES DE RESPOSTA APLICADES / MEDIDAS DE RESPUESTA APLICADAS

Data / Fecha	NII Grup classe / Grupo clase	Resultats / Resultados

Data / Fecha	NIII suport no especialitzat /apoyo no	Resultats / Resultados

INFORMACIÓ D'INTERÈS /INFORMACIÓN DE INTERÉS

Àmbit escolar / Ámbito escolar	Àmbit familiar /Ámbito familiar	Àmbit social i altres /Ámbito social y otros
Habilitats d'interacció/ Habilidades de interacción Desenvolupament competencial / Desarrollo competencial / Altres/Otras	Habilitats d'interacció/Habilidades de interacción Altres/Otras	Habilitats d'interacció/Habilidades de interacción Altres/Otras

D DECLARACIONS I SOL·LICITUD /DECLARACIONES Y SOLICITUD

Eltutorlatutoracomosol·licitant d'una avaluació sociopsicopedagògica declara, sotalaseua responsabilitat, l'exactitud de les dades resenyades en la present sol·licitud. / El tutor latutoracomosolicitante de una evaluación sociopsicopedagógica declara, bajo su responsabilidad, la exactitud de los datos reseñados en la presente sol·licitud

<p style="text-align: center;">, a</p> <p>Signatura /Firma:</p>	<p style="text-align: center;">, a</p> <p>Vist i plau direcció centre /Visto bueno dirección centro</p>
--	--

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p>	<p>SOL·LICITUD D'AVALUACIÓ SOCIOPSIKOPEDAGÒGICA PER A LA IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS EDUCATIVES DE L'ALUMNAT</p> <p>SOLICITUD DE EVALUACIÓN SOCIOPSIKOPEDAGÓGICA PARA LA</p>
<p>E AUTORITZACIÓ FAMILIAR /AUTORIZACIÓN FAMILIAR</p>	

Els representants legals de l'alumne/a, informats de la conveniència de realitzar una avaluació sociopsicopedagògica:
 Los representantes legales del alumno/a, informados de la conveniencia de realizar una evaluación sociopsicopedagógica:

Donen el consentiment per l'avaluació i per al tractament de les dades personals necessàries per a la seua realització.
 Dan el consentimiento para la evaluación y para el tratamiento de los datos personales necesarios para la realización de esta.

No autoritzen l'avaluació.
 No autorizan la evaluación.

Representant legal 1 / Representante legal 1

, a

Representant legal 2 / Representante legal 2

, a

Signatura / Firma:

Signatura / Firma:

F DESTINATARI DE LA SOL·LICITUD / DESTINATARIO DE LA SOLICITUD

SPE/DO/GPE

CODI / CÓDIGO

LOCALITAT / LOCALIDAD

Rebut / Recibido:

, a

Signatura / Firma:

De conformitat amb el que estableix el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, que va entrar en vigor el 25 de maig de 2018, relatiu a la Protecció de Dades de Caràcter Personal i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals (BOE núm. 294, de 6 de desembre de 2018), se li informa del següent:

- Les dades personals arreglades per mitjà d'aquesta sol·licitud seran tractades de forma confidencial.
- La finalitat del tractament és el compliment dels requeriments disposats en els articles 13, 14 i 15 del Decret 104/2018 de 27 de juliol de 2018 del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
- Es poden exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició d'acord amb el que disposa l'avís legal de la pàgina web de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.
- La responsabilitat del tractament de la informació és de la Sotssecretaria de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. La coordinació i supervisió correspon al delegat/a de protecció de dades, que exerceix les seues funcions amb autonomia funcional i està adscrit orgànicament a la Sotssecretaria de la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, amb domicili en passeig de l'Albereda, núm. 16, 46010 de València (adreça de correu electrònic: dpd@gva.es, telèfon: 961 922 421).

De conformidad con lo establecido en el Reglamento (UE) 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo, que entró en vigor el 25 de mayo de 2018, relativo a la Protección de Datos de Carácter Personal y la Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales (BOE n.º 294, de 6 de diciembre de 2018), se le informa de lo siguiente:

- Los datos personales recogidos mediante esta solicitud serán tratados de forma confidencial.
- La finalidad del tratamiento es el cumplimiento de los requerimientos dispuestos en los artículos 13, 14 y 15 del Decreto 104/2018, de 27 de julio, del Consell, por el que se desarrollan los principios de equidad y de inclusión en el sistema educativo valenciano.
- Se pueden ejercer los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición de acuerdo con lo dispuesto en el aviso legal de la página web de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte.
- La responsabilidad del tratamiento de la información es de la Subsecretaría de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte. La coordinación y supervisión corresponde al delegado/a de protección de datos, que ejerce sus funciones con autonomía funcional y está adscrito a la Subsecretaría de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte, con domicilio en Paseo 16, 46010 de València (dirección de correo electrónico: dpd@gva.es, teléfono: 961 922 421).

Annex 4

ANNEX IV / ANEXO IV
PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT / PLAN DE ACTUACIÓN PERSONALIZADO

A		DADES D'IDENTIFICACIÓ/DATOS DE IDENTIFICACIÓN	
DADES DEL PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT / DATOS DEL PLAN DE ACTUACIÓN PERSONALIZADO			
CURS / CURSO		DATA D'INICI /FECHA DE INICIO	
DADES DEL CENTRE/DATOS DEL CENTRO			
CENTRE DOCENT/CENTRO DOCENTE		CODI/CÓDIGO	LOCALITAT/LOCALIDAD
DADES DE L'ALUMNE O ALUMNA/DATOS DEL ALUMNO O ALUMNA			
COGNOMS/APELLIDOS:		NOM/NOMBRE:	
DATA NAIXEMENT/ FECHA NACIMIENTO:	CURS ESCOLAR/CURSO ESCOLAR:	NIA:	NIVELL/NIVEL:
DADES FAMILIARS/DATOS FAMILIARES			
NOM I COGNOMS DEL REPRESENTANT LEGAL 1 / NOMBRE Y APELLIDOS DEL REPRESENTANTE LEGAL 1:			
NOM I COGNOMS DEL REPRESENTANT LEGAL 2 / NOMBRE Y APELLIDOS DEL REPRESENTANTE LEGAL 2:			
DIRECCIÓ POSTAL 1 A EFECTES DE NOTIFICACIÓ/ DIRECCIÓN POSTAL 1 A EFECTOS DE NOTIFICACIÓN:			
DIRECCIÓ POSTAL 2 A EFECTES DE NOTIFICACIÓ/ DIRECCIÓN POSTAL 2 A EFECTOS DE NOTIFICACIÓN:			
TELÈFON 1 / TELÉFONO 1:		CORREU ELECTRÒNIC 1 /CORREO ELECTRÓNICO 1:	
TELÈFON 2 / TELÉFONO 2:		CORREU ELECTRÒNIC 2 /CORREO ELECTRÓNICO 2:	
B		AGENTS QUE HI INTERVENEN / AGENTES QUE INTERVIENEN	
Tutor o Tutora:			
Professorat/ Profesorado			
Especialista d'orientació educativa / Especialista de orientación educativa:			
Professorat especialitzat desuport/ Profesorado especialista de apoyo:			
Personal no docent de suport/ Personal no docente de apoyo:			
Familiars / Familiares:			
Agents externs / Agentes externos:			
C		INFORMACIÓ DE L'ALUMNA O L'ALUMNE / INFORMACIÓ DEL ALUMNO O ALUMNA	
BARRERES I FORTALESSES / BARRERAS Y FORTALEZAS			
	Barreres / Barreras	Fortalesses / Fortalezas	
Accés/ Acceso			
Participació/ Participación			
Aprenentatge/ Aprendizaje			
MESURES DE RESPOSTA APLICADES / MEDIDAS DE RESPUESTA APLICADAS			
Data /Fecha	NII Grup classe /Grupo clase	Resultats/Resultados	
Data /Fecha	NIII suport no especialitzat/ apoyo no especializado	Resultats/Resultados	
 GENERALITAT VALENCIANA Conselleria d'Educació, Cultura i Esport		ANNEX IV / ANEXO IV PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT / PLAN DE ACTUACIÓN PERSONALIZADO	
NECESSITATS EDUCATIVES IDENTIFICADES/NECESIDADES EDUCATIVAS IDENTIFICADAS			
NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU/NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOYO EDUCATIVO			
Dificultats específiques d'aprenentatge (l comunicació, llenguatge i parla, lectura, escriptura, matemàtiques)/Dificultades específicas de aprendizaje (comunicación, lenguaje y habla, lectura, escritura, matemáticas)			

Déficit d'atenció i hiperactivitat/ <i>Déficit de atención y hiperactividad</i>			
Necessitats educatives especials/ <i>Necesidades educativas especiales</i>			
Altes capacitats/ <i>Altas capacidades</i>			
Incorporació tardana al sistema educatiu valencià/ <i>Incorporación tardía al sistema educativo valenciano</i>			
NECESSITATS PER A LA COMPENSACIÓ DE DESIGUALTATS/NECESIDADES PARA LA COMPENSACIÓN DE DESIGUALDADES			
Condicions econòmiques o socials desfavorides/ <i>Condiciones económicas o sociales desfavorecidas</i>			
Condicions socials amb risc de desprotecció i abandonament/ <i>Condiciones sociales con riesgo de desprotección o abandono</i>			
Minories ètniques i culturals en situació de desavantatge/ <i>Minorías étnicas y culturales en situación de desventaja</i>			
Acolliment en institucions de protecció social del menor o familiar/ <i>Acogida en instituciones de protección social del menor o familiar</i>			
Escolarització irregular per abandonaments reiterats o periòdics/ <i>Escolarización irregular por abandonos reiterados o periódicos</i>			
Malalties cròniques que requereixen una atenció específica/ <i>Enfermedades crónicas que requieren una atención específica</i>			
D	MESURES DE RESPOSTA PREVISTES / PROPOSTA DE MESURES DE RESPOSTA PREVISTAS		
	S'adjuntaran com annexes les planificacions de cadascuna de les mesures que inclouen els objectius que pretenen, les responsabilitats dels agents educatius que intervenen i els criteris de la seua retirada / <i>Se adjuntarán como anexos las planificaciones de cada una de las medidas que incluyen los objetivos que pretenden, las tareas de de los agentes educativos que interveinen y los criterios para suretirada</i>		
Mesures que requereixen el suport del personal especialitzat / Medidas que requieren el apoyo del personal especializado			
	Mesures de resposta / Medidas de respuesta	Personal especialitzat de suport / Personal especializado de apoyo	Intensitat del suport (baix, mitjà, alt) Intensidad del apoyo (bajo, medio, alto)
☐	Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars <i>Accesibilidad personalizada con medios específicos o singulares</i>		
☐	Enriquiment curricular per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals <i>Enriquecimiento para el alumnado con altas capacidades intelectuales</i>		
☐	Adaptació curricular individual significativa (ACIS) <i>Adaptación curricular individual significativa (ACIS)</i>		
☐	Programa personalitzat (comunicació, llenguatge i parla, lectura, escritura, matemàtiques, autonomia personal, aprenentatge motor, altres) <i>Programa personalizado (comunicación, lenguaje y habla, lectura, escritura, matemáticas, autonomía personal, aprendizaje motor, otros)</i>		
☐	Programa d'acompanyament davant supòsits de violència i desprotecció <i>Programa de acompañamiento ante supuestos de violencia y desprotección</i>		
☐	Programa específic de conducta o pla terapèutic <i>Programa específico de conducta o plan terapéutico</i>		
☐	Itinerari formatiu personalitzat per a l'alumnat amb nee en FP <i>Itinerario formativo personalizado para el alumnado con nee FP</i>		
☐	Altres mesures (especificar) / (*) Otras medidas (especificar)		
☐	Altres mesures (especificar) / (*) Otras medidas (especificar)		
☐	Altres mesures (especificar) / (*) Otras medidas (especificar)		
☐	Altres mesures (especificar) / (*) Otras medidas (especificar)		
E	TASQUES DEL PERSONAL DE SUPORT / TAREAS DEL PERSONAL DE APOYO		
	S'adjuntarà com annex l'horari d'atenció de cada professional / <i>Se adjuntará como anexo el horario de atención de cada profesional</i>		
	Personal de suport / Personal de apoyo	Tasques / Tareas	

 <p>GENERALITAT VALENCIANA Conselleria d'Educació, Cultura i Esport</p>	ANNEX IV / ANEXO IV PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT / PLAN DE ACTUACIÓN PERSONALIZADO	
	F	PLANIFICACIÓ DE LES COORDINACIONS / PLANIFICACIÓN DE LAS COORDINACIONES
Centre		
Externes		
G	ACTUACIONS EXTERNES / ACTUACIONES EXTERNAS	
Actuacions a desenvolupar en l'àmbit familiar / <i>Actuaciones a desarrollar en el ámbito familiar</i>		

Actuacions a desenvolupar en l'àmbit social i altres / Actuaciones a desarrollar en el ámbito social y otros				
H	ACTUACIONS PER A LA TRANSICIÓ (si escau) / ACTUACIONES PARA LA TRANSICIÓN (si procede)			
I	ORIENTACIONS PER L'ITINERARI FORMATIU (si escau) / ORIENTACIONES PARA EL ITINERARIO FORMATIVO (si procede)			
J	SEGUIMENT I AVALUACIÓ / SEGUIMIENTO Y EVALUACIÓN			
	Mesures de resposta / Medidas de respuesta	1r trimestre	2n trimestre / 2º trimestre	3r trimestre
				Fi na l
Progrés global de l'alumnat / Progreso global del alumnado				
El tutor o la tutora _____ , a _____				
Signatura / Firma: _____				
K	PROPOSTA PER AL CURS SEGÜENT / PROPUESTA PARA EL CURSO SIGUIENTE			
	Mesures de resposta / Medidas de respuesta	S'elimina / Se elimina	Es manté / Se mantiene	S'afeg / Se añade
L	SOL·LICITUD D'UNA CÒPIA DEL PAP / SOLICITUD DE UNA COPIA DEL PAP			
	Lliurament del Pla d'actuació personalitzat / Entrega del Plan de actuación personalizado _____, a _____, de/d' _____, de _____		_____, a _____, de/d' _____, de _____	
	Signatura / Firma: _____ com a / como: _____		Vist i plau de la direcció o titularitat del centre / Visto bueno de la dirección o titularidad del centro	
<p>De conformitat amb el que estableix el Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, que va entrar en vigor el 25 de maig de 2018, relatiu a la Protecció de Dades de Caràcter Personal i la Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals (BOE núm. 294, de 6 de desembre de 2018), se li informa del següent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Les dades personals arrellegades per mitjà d'aquesta sol·licitud seran tractades de forma confidencial. - La finalitat del tractament és el compliment dels requeriments disposats en els articles 13, 14 i 15 del Decret 104/2018 de 27 de juliol de 2018 del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. - Espodene exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició d'acord amb el que disposa l'avis legal de la pàgina web de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. - La responsabilitat del tractament de la informació és de la Subsecretaria de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport. La coordinació i supervisió correspon al delegat/a de protecció de dades, que exerceix les seues funcions amb autonomia funcional i està adscrit orgànicament a la Subsecretaria de la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, amb domicili en passeig de l'Albereda, núm. 16, 46010 de València (adreça de correu electrònic: dpd@gva.es, telèfon: 961 922421). <p>De conformidad con lo establecido en el Reglamento (UE) 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo, que entró en vigor el 25 de mayo de 2018, relativo a la Protección de Datos de Carácter Personal y la Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales (BOE n.º 294, de 6 de diciembre de 2018), se le informa de lo siguiente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Los datos personales recogidos mediante esta solicitud serán tratados de forma confidencial. - La finalidad del tratamiento es el cumplimiento de los requerimientos dispuestos en los artículos 13, 14 y 15 del Decreto 104/2018, de 27 de julio, del Consell, por el que se desarrollan los principios de equidad y de inclusión en el sistema educativo valenciano. - Sepuede ejercer los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición de acuerdo con lo dispuesto en el aviso legal de la página web de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte. - La responsabilidad del tratamiento de la información es de la Subsecretaria de la Conselleria de Educación, Investigación, Cultura y Deporte. La coordinación y supervisión corresponde al delegado/a de protección de datos, que ejerce sus funciones con autonomía funcional y está adscrito orgánicamente a la Subsecretaria de la Conselleria de Transparencia, Responsabilidad Social, Participación y Cooperación, con domicilio en Paseo de la Alameda, n.º 16, 46010 de València (dirección de correo electrónico: dpd@gva.es, teléfono: 961 922 421). 				

ANNEX 4

CHECKLIST PROJECTE «MILLORANT L'ACCESSIBILITAT»

NOM DEL CENTRE:

EXTERIORS	SI	NO
Es disposa d'una senyalització clara que indique el camí per arribar al centre		
Hi ha un itinerari accessible o passarel·les pavimentades per arribar al centre educatiu		
A la pàgina web tenim indicacions de cóm arribar al centre		
A l'entorn del centre hi ha un plànol indicatiu que ajude a la seua localització		
La il·luminació és adequada al llarg del camí d'accés al centre		
Estan les reixes i les tanques en bon estat i pintades en un color brillant		
Altres condicions d'accessibilitat a tenir en compte?		

PÀRQUING	SI	NO
Hi ha places de pàrquing prop de l'entrada al centre destinades a persones amb mobilitat reduïda		
L'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda està clarament marcat a terra i ben senyalitzat		
L'entrada i l'eixida estan clarament senyalitzades		
Altres condicions d'accessibilitat a tenir en compte?		

ACCÉS AL CENTRE	SI	NO
Hi ha rampes amb barana per a facilitar l'accés al centre		
Les portes són prou amples per al pas amb cadira de rodes i es poden obrir amb autonomia		
A l'entrada al centre existeix una caiguda de la vorera al paviment amb texturitzat apropiat		
L'accés a l'edifici es troba sense obstacles, ni arbres o finestres que sobreisquen		
Totes les zones amb escales tenen superfície tàtil en la part superior i inferior		
Els vidres de les portes estan senyalitzats per tal d'indicar la seua presència		
Les eixides d'emergència estan ben senyalitzades, tenen un color viu, contrasten amb la resta de la paret i són totalment diferents a la resta de les portes		
Hi ha un ascensor accessible i adaptat per tal de que totes les persones que accedeixen al centre puguen arribar a tots els espais		
La web del centre és accessible i totes les persones poden arribar a la informació i interactuar amb ella amb autonomia		
Altres condicions d'accessibilitat a tenir en compte?		

IES FRANCISCO FIGUERAS PACHECO

C/ Vicente Chávarri, nº35 - 03007 Alicante
 Teléfono 965 93 64 95 - Fax 965 93 64 96
 03001908@gva.es

"Proyecto cofinanciado por los Fondos FEDER,
 dentro del Programa Operativo FEDER
 de la Comunidad Valenciana 2014 - 2020"

AULES	SI	NO
L'escaló o tarima a l'aula està degudament senyalitzat i compta amb rampa		
La pissarra està pintada en acabat mate		
El mobiliari i les prestatgeries són accessibles		
Els ordinadors, perifèrics i pantalles són accessibles		
La llum natural es pot ajustar mitjançant persianes, estors,...		
Els tallers, aules de Música, Tecnologia, Informàtica, Dibuix, tenen un lloc adaptat		
Altres condicions d'accessibilitat a tenir en compte?		

BIBLIOTECA	SI	NO
Les normes d'ús de la biblioteca estan visibles en llenguatge concret i senzill i amb suport visual		
Les persones responsables de la biblioteca estan formades en comunicació per tal de poder atendre a totes les persones i s'encarreguen d'explicar les normes d'ús i préstec d'exemplars		
Hi ha un lloc adaptat per a persones amb discapacitat		
Disposem d'exemplars en diversos formats de lectura (audiollibre, lectura fàcil, braille,...)		
La biblioteca digital és de fàcil accés		
Els textos digitalitzats són convertibles a àudio o braille		
Les activitats de la biblioteca estan dirigides a tothom		
Es proporcionen diversos recursos en diferents formes de representació (imprès, suport visual, auditiu,...)		
Les prestatgeries i els llibres són accessibles		
S'oferixen diferents tipus de seients		
Es pot modificar la intensitat i tipus d'il·luminació		
Hi ha àrees de lectura silenciosa		
Els passadissos entre illes de taules tenen un mínim d'amplària de 1200 mm		
Es contempla la flexibilització del temps de préstec dels recursos		
Altres condicions d'accessibilitat a tenir en compte?		

IES FRANCISCO FIGUERAS PACHECO

C/ Vicente Chávarri, nº35 - 03007 Alicante
Teléfono 965 93 64 95 - Fax 965 93 64 96
03001908@gva.es

"Proyecto cofinanciado por los Fondos FEDER, dentro del Programa Operativo FEDER de la Comunidad Valenciana 2014 - 2020"

Annex 5. QUADRE D'INDICADORS PER A L'ATENCI

Resolució de 5 juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions i orientacions per actuar en la acollida d'alumnat nouvingut, especialment el desplaçat, als centres educatius de la Comunitat Valenciana

TEMPORALITZACIÓ	ACTUACIONS	INDICADORS	RESPONSABLE*	META
1a FASE ABANS DE LA INCORPORACIÓ	1 MATRICULACIÓ	Lliurament del sobre de matrícula i cita per a la primera entrevista	EQUIP DIRECTIU	SÍ / NO
		Primera entrevista amb la família, tutor o tutora o representants legals: s'han recollit informació sobre l'alumne o alumna (dades personals, familiars, acadèmics i sanitaris) S'ha facilitat informació general sobre nostre el sistema educatiu i el centre: instal·lacions, pla del centre, funcionament, horaris i materials curriculars. <i>Facilitar l'ajuda d'una medidora intercultural (per exemple fundació *CEPAIM Alacant) o intèrpret, en cas necessari.</i>	EQUIP DIRECTIU / RESPONSABLE ACOLLIDA	SÍ / NO
	2 PREPARACIÓ	S'ha decidit la incorporació a un grup concret.	EQUIP DIRECTIU	SÍ / NO
		Segona entrevista amb el tutor del grup: s'ha establert el mecanisme de traspàs d'informació i s'ha informat l'equip docent.	EQUIP DIRECTIU / RESPONSABLE ACOLLIDA	SÍ / NO
3 PRESENTACIÓ	S'han planificat i organitzat els recursos per a l'acolliment.	RESPONSABLE ACOLLIDA	SÍ / NO	
2a FASE INCORPORACIÓ A L'AULA	4 BENVINGUDA I INCORPORACIÓ A L'AULA	S'ha organitzat la classe prèviament (activitats prèvies amb el grup, propostes i suggeriments, mesures d'acompanyament, activitats de tutoria específiques...).	TUTOR/A	SÍ / NO
		S'ha presentat a l'alumne o alumna al grup-classe.	TUTOR/A	SÍ / NO
3a FASE POSTERIOR A LA INCORPORACIÓ A L'AULA	5 AVALUACIÓ INICIAL I DETERMINACIÓ DE NECESSITATS	Avaluació inicial: Competència lingüística (castellà, valencià i primera i segona llengua estrangera). S'han determinat les mesures per a accedir a la informació o comunicació oral o escrita en la llengua o llengües d'aprenentatge. Nivell curricular . Avaluació sobre les competències clau.	EQUIP DOCENT	SÍ / NO
		S'han identificat barreres a l'accés, a la participació i a l'aprenentatge. S'ha	EQUIP DOCENT	SÍ / NO

IES FRANCISCO FIGUERAS PACHECO

C/ Vicente Chávarri, nº35 - 03007 Alicante
Teléfono 965 93 64 95 - Fax 965 93 64 96
03001908@gva.es

"Proyecto cofinanciado por los Fondos FEDER,
dentro del Programa Operativo FEDER
de la Comunidad Valenciana 2014 - 2020"

		establir el nivell de resposta educativa per a la inclusió.		
		S'han determinat les mesures per a accedir a la informació o comunicació oral o escrita en la llengua o llengües d'aprenentatge: grup d'espanyol per a estrangers.	EQUIP DOCENT / RESPONSABLE ACOLLIDA	SÍ / NO
		S'ha elaborat, si escau, una adaptació temporal d'accés.	EQUIP DOCENT	SÍ / NO
		Si presenta un desfasament en el seu nivell de competència curricular de més de dos anys, es podrà escolaritzar en el curs inferior al que li correspondria per edat.	EQUIP DOCENT	SÍ / NO
		Durant els primers mesos després de la incorporació i quan el seu grau de desconeixement de la llengua vehicular de l'ensenyament així ho aconselle, que no siga avaluat en les matèries que s'establisca.	EQUIP DIRECTIU / EQUIP DOCENT	SÍ / NO
		S'han determinat les mesures de suport personal, acadèmic, social i econòmic, tant internes com externes que siguen necessàries.	RESPONSABLE ACOLLIDA	SÍ / NO
4a FASE	6 AVALUACIÓ TRIMESTRAL DEL PROCÉS	S'ha realitzat el seguiment de l'alumnat nouvingut: Informe trimestral i entrevistes regulars.	EQUIP DOCENT / RESPONSABLE ACOLLIDA	SÍ / NO
SEGUIMENT I AVALUACIÓ	7 SEGUIMENT DE L'ALUMNAT NOUVINGUT	S'ha valorat l'acolliment de l'alumnat nouvingut i es considera que està en disposició de participar plenament en la vida del centre.	EQUIP DOCENT / RESPONSABLE ACOLLIDA	SÍ / NO

*En totes les actuacions, amb l'assessorament del **departament d'orientació**

Annex 6. Exemple de mesures de resposta educativa

NIVELL 1		
ACCÈS O PRESENCIA	APRENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINÈNCIA
<p>Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat. Tasques i responsabilitats per a l'actualització de les dades i acords sobre quina és la informació imprescindible per a planificar a temps les mesures de resposta i sol·licitar els recursos necessaris. Plataformes gestió.</p> <p>Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn. Criteris i responsabilitats.</p> <p>Prevençió de l'abandonament escolar. Planificar i avaluar el desenvolupament del protocol d'absentisme del centre i la zona.</p> <p>Organització dels espais del centre i transformació dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat. Planificar i avaluar serveis complementaris i dissenyar projectes propis (menjador escolar, evacuació, riscos laborals, neteja, estalvi energètic, reciclatge i reutilització de materials, etc).</p> <p>Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport. Serveis complementaris relacionats. Planificar i avaluar.</p> <p>Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat. Sol·licitud, organització i normes d'utilització i manteniment.</p> <p>Programa de reutilització de llibres i materials curriculars. Incloure les normes d'utilització i conservació en el Reglament de Règim Intern (RI) i les activitats que promouen el valor pedagògic del Banc de llibres en el Pla d'Acció Tutorial (PAT) de cadascuna de les etapes.</p> <p>Productes de suport per l'accés al currículum de l'alumnat amb necessitats educatives especials seguint les instruccions dictades anualment.</p> <p>Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les, documentació accessible i acompanyament.</p> <p>Recursos personals, sol·licitud i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària. Criteris d'adscripció i horaris.</p> <p>Organització d'estructures de coordinació entre els professionals del centre (equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport) i amb altres agents externs.</p> <p>Organització dels agrupaments heterogenis de nivell i per al reforç i altres mesures de suport. Planificar i avaluar.</p> <p>Formalitzar les relacions amb institucions i associacions de l'entorn local i comunitari i entre conselleries, mitjançant plans d'entorn, convenis, protocols de col·laboració i coordinacions específiques. Planificar i avaluar.</p>	<p>Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relacions entre els elements curriculars amb les competències clau - Acords per promocionar des de totes les assignatures el bon ús de les TIC i prevenir, la comunicació positiva i la resolució dialogada dels conflictes i eliminar qualsevol tipus de violència o discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de gènere, orientació i identitat sexual, ètnia, creences religioses i diversitat funcional - Acords promocionar des de totes les assignatures el reconeixement de les dones i de la seua producció cultural i científica. - Acords per desenvolupar l'orientació professional en les assignatures d'ESO i Batxillerat - Acords metodològics per a donar suport a l'aprenentatge i la participació de tot l'alumnat a les experiències educatives comuns i per a la prevenció de dificultats d'aprenentatge (mitjans i pautes de motivació, representació i expressió múltiples i diversos, metodologies actives, TAC, tertúlies dialògiques, etc) - Criteris per a l'elaboració i selecció de materials didàctics i curriculars accessibles i amb valors inclusius amb coherència amb els Decrets de currículum, l'Ordre 26/2016, de 13 de juny i les instruccions d'inici de curs de totes les etapes. - Criteris i procediments per a l'adaptació dels materials didàctics i curriculars als sistemes de comunicació augmentatius o alternatius i els productes de suport que utilitza l'alumnat de l'etapa. - Avaluació inclusiva dels aprenentatges (procediments i instruments) - Acords i criteris per a la promoció i la certificació competencial - Concreció per a l'etapa de les mesures curriculars i l'organització dels suports per a la inclusió. - Acords i procediments per a l'avaluació de les programacions didàctiques i la pràctica docent. <p>Programacions didàctiques inclusives pel desenvolupament de competències clau per a cada nivell i àmbit/ assignatura/mòdul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Concreció dels acords presos en la concreció curricular en cada nivell i assignatura o mòdul de l'etapa quant al desenvolupament de les competències clau, metodològics, per a l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat i de les programacions didàctiques. - Organització alternativa a la organització habitual dels elements curriculars de l'etapa per a la programació de projectes interdisciplinaris o pels programes específics organitzats per àmbits. - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promocionar el bon ús de les TIC - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promocionar la comunicació positiva i la resolució dialogada dels conflictes i prevenir i eliminar qualsevol tipus de violència o discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de gènere, orientació i identitat sexual, ètnia, creences religioses i diversitat funcional. - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promocionar el reconeixement de les dones i de la seua producció cultural i científica. - Justificació de la selecció dels materials didàctics i curriculars de l'assignatura per la seua coherència amb la normativa vigent. <p>Assignatures de lliure configuració de disseny propi que fomenten valors inclusius.</p> <p>Oferta de matèries optatives opcionals en els blocs d'assignatures específiques i de lliure configuració amb criteris inclusius.</p> <p>Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau relacionades (CAA, CCLL i CMCT), així com per a la prevenció i detecció primerenca de dificultats d'aprenentatge.</p> <p>Formació per a la inclusió. Detecció de necessitats i planificació d'accions formatives dirigides a tots els membres de la Comunitat Educativa que donen suport a la progressiva transformació cap a la inclusió. (PAF)</p>	<p>Relació dels valors amb les pràctiques educatives. Revisar, de forma consensuada i participativa entre tots els membres de la comunitat educativa, els principis del Projecte Educatiu del Centre en coherència amb els valors inclusius i incloure'ls a les actuacions, plans i programes del PEC.</p> <p>Normes de convivència del centre. Organitzar la participació de tots els membres de la comunitat educativa per consensuar les normes del centre i revisar el seu compliment.</p> <p>Sensibilització i informació sobre els valors i els continguts de l'educació inclusiva dirigida al conjunt de la comunitat educativa, així com del Pla d'Igualtat i Convivència, el Reglament de Règim Intern i els protocols d'atenció sanitària, d'acollida, absentisme i acompanyament a la identitat i expressió de gènere.</p> <p>Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol).</p> <p>Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Planificar, per incloure-les al <i>Pla d'Acció Tutorial</i> de les etapes, les actuacions de prevenció i mediació per a la resolució dels conflictes, així com les línies d'actuació d'educació sexual seqüenciades per nivells i les activitats de sensibilització de caràcter coeducatiu, igualitari i inclusiu. — Planificar i avaluar actuacions de transició entre etapes, programes preventius interinstitucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i projectes de disseny propi sobre continguts d'educació inclusiva (igualtat, socialització preventiva, prevenció violència, prevenció de l'acacament i ciberacacament, comunicació i relacions interpersonals positives, educació dels sentiments i les emocions, promoció i mediació intercultural, etc.) com a part del <i>Pla d'Igualtat i Convivència del Centre</i>. <p>Plans d'orientació acadèmica i professional en clau de gènere, que estimulen la col·laboració de famílies, agents socials, organitzacions, associacions, empreses de l'entorn i itineraris flexibles que valoren la formació professional i les múltiples vies d'accés a estudis universitaris.</p> <p>Protocols d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d l'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seues famílies i professorat).</p> <p>Promoció de la salut i la sostenibilitat Planificar i avaluar, fora i dins de l'horari lectiu, programes preventius interinstitucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i de disseny propi sobre sostenibilitat mediambiental, activitat física i esport, alimentació saludable, educació vial, etc.</p> <p>Protocols d'atenció sanitària. Planificar, desenvolupar i avaluar el desenvolupament del protocol.</p> <p>Participació i implicació del professorat. Organitzar el treball en col·laboració i cooperació del professorat, el lideratge distribuït i l'ajuda entre companys pel desenvolupament professional i la innovació sostenible.</p> <p>Participació i implicació de l'alumnat. Organitzar la participació de l'alumnat a la junta delegats, equips d'alumnes ajudants, tutoria entre alumnes. <i>Exemples:</i> els equips d'alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, pigmalions, observadors de la convivència, cibertutors, TEI, Club de deures, DUADOS, biblioteca tutoritzada, Club dels valents, etc)</p> <p>Participació i implicació de les famílies. Organitzar la participació de familiars en activitats escolars i comunitàries formals i no formals a les diferents actuacions, plans i programes del PEC. Per exemple: grups interactius, comissions mixtes, etc.</p> <p>Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn. Establir relacions informals i formals amb les persones voluntàries de la comunitat, institucions/associacions de l'entorn local i comunitari i entre conselleries. <i>Exemple:</i> Sistematitzar un banc de voluntaris, la figura del coordinador/a del voluntariat i la prèvia formació adreçada a la participació en grups interactius d'aquest col·lectiu.</p>

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

NIVELL 2		
RESPONSABLES: Tutor/a i professorat de cada assignatura amb l'assessorament de l'equip docent i altres agents externs. Cap d'estudis, persona coordinadora d'igualtat i convivència i altres persones coordinadores segons etapa i nivell educatiu.		
ACCÈS O PRESENCIA	APRENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINÈNCIA
<p>Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat.</p> <p>Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies.</p> <p>Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol acordat en el centre.</p> <p>Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais dins i fora del centre on es desenvolupen les activitats d'aprenentatge programades per a l'alumnat del grup classe.</p> <p>Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguen coherents amb els valors inclusius (art 4 apartat 5.f) Decret 104/2018). Desenvolupament amb l'alumnat del grup classe de les activitats que promouen el valor pedagògic del banc de llibres.</p> <p>Informació accessible sobre beques i ajudes econòmiques i indicacions per sol·licitar-les.</p> <p>Organització de la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació de l'alumnat del centre com la junta de delegats, els equips d'alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, etc.</p> <p>Organització i participació en la coordinació de les actuacions i programes preventius de promoció de la salut i la sostenibilitat dirigits a l'alumnat del grup classe. Exemples: Prevenició de conductes addictives. UPCCA, Campanyes i programes de prevenció d'accidents, salut, alimentació, educació sexual, tallers del pla director, etc.</p> <p>Coordinació del tutor/a amb l'equip docent i amb els professionals de suport interns i externs que realitzen l'assessorament o participen en la programació d'activitats educatives programades amb l'alumnat del grup classe.</p>	<p>Unitats didàctiques i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global i desenvolupen les competències clau de tot l'alumnat del grup classe. Exemples: aprenentatge servei, Investigació científica, salut i sostenibilitat, creació de productes culturals i artístics, ambients d'aprenentatge, etc.</p> <p>Unitats didàctiques i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promouen la interacció i la cooperació, TIC per l'aprenentatge, tertúlies dial. lògiques, etc)</p> <p>Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les Unitats didàctiques mitjançant els continguts i critèris d'avaluació transversals que formen part del currículum (D 108/2014, D 87/2015).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lideratge positiu i iniciativa - Aprenentatge col·laboratiu i cooperatiu, - Autoconfiança i fortaleses personals - Planificació, desenvolupament i avaluació de projectes personals i col·lectius - Identificació, expressió i autoregulació d'emocions i sentiments - Habilitats de comunicació interpersonal i resolució dialogada de conflictes <p>Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva (art. 15 Decret 104/2018).</p> <p>Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les unitats didàctiques i projectes.</p> <p>Aplicació de les actuacions i o programes preventius de dificultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.</p>	<p>Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe.(PAT).</p> <p>Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre els valors i els continguts de l'educació inclusiva.</p> <p>Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres. Exemples: els equips de mediadors i alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, pigmalions, observadors de la convivència, cibertutors, TEI, Club de deures, , DUADOS, biblioteca tutoritzada, Club dels valents, etc)</p> <p>Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència que comporten la participació de l'entorn i la comunitat educativa com a concreció del Pla d'Acció Tutorial, del Pla d'Igualtat i Convivència i dels programes preventius interinstitucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i projectes de disseny propi que es desenvolupen en el centre, dins i fora de l'horari lectiu .</p> <p>Activitats d'orientació acadèmica i professional que preparen l'alumne del grup per a una presa de decisions vocacional que incorpore la perspectiva de gènere i promoció l'accés igualitari als estudis i professions. (POAP). Consell orientador per l'alumnat D'ESO.</p> <p>Acollida al grup classe, especialment als nous membres (PAT)</p> <p>Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental, dins i fora de l'horari lectiu.</p> <p>Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe.</p> <p>Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutora i l'equip docent. Exemples: disparitat, discriminació, intolerància, violència entre iguals, violència de gènere, addiccions, hàbits higièncs, etc)</p> <p>Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol) i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe.</p> <p>Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.</p>

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

NIVELL 3 Totes les mesures del Nivell 2 +		RESPONSABLES: Tutor/a i equip docent i professorat que participa a les mesures addicionals i, si escau la col·laboració del professorat de suport i l'assessorament del professorat d'orientació i altres agents externs.
ACCÈS O PRESENCIA	APRENENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA
<p>Seguiment intensiu del control de l'assistència i desenvolupament de les actuacions específiques del protocol d'absentisme acordat al centre (fases d'inici i manteniment).</p> <p>Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars) d'una actuació o programa addicional d'aquest nivell.</p> <p>Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries</p> <p>Acompanyament personalitzat per sol·licitar beques i ajudes econòmiques.</p> <p>Proves d'accés a Graduat d'Educació Secundària per a majors de 18 anys, proves d'avaluació de les competències clau de nivell 2 de qualificació professional, proves d'accés a FPGM i FPGS, proves d'accés a Batxillerat per a majors de 20 anys, proves d'accés a estudis artístics superiors, proves d'ingrés a la universitat per a majors de 25 i 45 anys.</p> <p>Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.</p> <p>Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat i altres professionals externs dins de l'espai comú pel desenvolupament de les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.</p> <p>Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.</p> <p>Procediments administratius, coordinacions i tasques per formalitzar i desenvolupar l'escolarització transitòria de l'alumnat que presenta determinades condicions de salut (UPH i atenció domiciliaria), compliment de mesures judicials d'internament o de mesures de tutela i protecció de caràcter residencial o d'acollida familiar.</p>	<p>Adequació personalitzada de les programacions didàctiques com adequacions metodològiques i per l'avaluació dels aprenentatges de les activitats i materials de les unitats didàctiques.</p> <p>Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu. Exemples. Club de deures fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc Assignatures de lliure configuració autonòmica d'opció: tallers de reforç. Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs.</p> <p>Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil. Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral E. Primària. Millora de la competència comunicativa oral ESO. Tallers de reforç i aprofundiment per a la millora de la CCLI FPA. Cursos de competència comunicativa en llengües estrangeres (Exemples: Espanyol i Valencià per estrangers) Cursos de preparació per a les proves d'acreditació de coneixement del Valencià Cursos per a l'aprenentatge del valencià i del castellà per a persones novvingudes. Totes les etapes. Grups de conversa i de desenvolupament de l'expressió oral organitzats amb voluntaris.</p> <p>Activitats d'ensenyament intensiu de les llengües CV per l'alumnat de nova incorporació o procedent d'altres comunitats.</p> <p>Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic Actuacions i programes d'enriquiment curricular dins i fora del horari lectiu per l'alumnat amb altes capacitats.</p> <p> mesures per a l'alumnat esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit mesures per a l'alumnat que cursa ensenyaments professionals de Música i/o Dansa</p> <p>ESO Programa de millora de l'aprenentatge i el rendiment (PMAR). Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (PR4). Programa d'aula compartida (PAC) per a l'alumnat en risc d'exclusió social. FP Formació Professional Bàsica i Formació Professional Bàsica de segona oportunitat FPA Programes per adquirir la formació bàsica, presencials i a distància: GES 1 i GES 2 Cursos de preparació per a les proves d'avaluació de les competències clau de nivell 2 de qualificació professional presencial i a distància. Preparació per a les proves d'accés per a l'obtenció de titulacions que possibiliten d'accés al món laboral presencials i a distància: preparació proves d'accés a CF i a proves d'accés a estudis artístics superiors. Preparació d'ingrés a la universitat majors 25 i 45 anys presencials i a distància.</p> <p>Desenvolupament de la docència directa, activitats d'aprenentatge i avaluació, amb l'alumnat amb escolarització transitòria (UPH i atenció domiciliaria).</p>	<p>Actuacions amb un grup diferenciat d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos.</p> <p>Implementació de les actuacions davant supòsits de violència (O 62/2014 de 28 de juliol, Annexes I, II i IV) amb un alumne o alumna o un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament dels implicats.</p> <p>Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu (O 62/2014 de 28 de juliol, Annex III).</p> <p>Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat (Instrucció 15 de desembre de 2016)</p> <p>Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics. Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable.</p> <p>Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs.</p> <p>Programes d'orientació acadèmica i professional i transició a la vida activa per l'alumnat amb NESE i per a compensar situacions de desigualtat i desavantatge. Consell orientador per l'alumnat amb NESE de l'ESO.</p> <p> mesures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre.</p> <p>Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació.</p> <p>Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleces amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal).</p> <p>Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal).</p> <p>Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família (Decret 30/2014, 14 febrer).</p>

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

IES FRANCISCO FIGUERAS PACHECO

C/ Vicente Chávarri, nº35 - 03007 Alicante
Teléfono 965 93 64 95 - Fax 965 93 64 96
03001908@gva.es

"Proyecto cofinanciado por los Fondos FEDER, dentro del Programa Operativo FEDER de la Comunidad Valenciana 2014 - 2020"

NIVELL 4 Totes les mesures del Nivell 2 i 3+		RESPONSABLES: Tutor/a i equip docent amb la intervenció directa del professorat de suport, del personal no docent de suport, del professorat d'orientació i altres agents externs.
ACCÈS O PRESENCIA	APRENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA
<p>Adaptació de les proves d'accés a CF/Ensenyaments de Règim especial/ Accés a la Universitat (PAU) i de totes les proves d'accés per persones adultes.</p> <p>Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars).</p> <p>Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.</p> <p>Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics.</p> <p>Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.</p> <p>Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials.</p> <p>Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3)</p> <p>Reserva de places per als estudis de Formació Professional per a l'alumnat amb diversitat funcional.</p> <p>Coordinació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis, centres d'estimulació primerenca, i recursos de suport a per a la discapacitat auditiva, discapacitat visual, discapacitat motora, discapacitat intel·lectual, (...) i altres.</p> <p>Coordinació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, Unitats d'atenció i intervenció del PREVI (UAI) i d'escolarització transitoria (UET/HDIA).</p> <p>Procediments administratius i tasques per formalitzar i desenvolupar l'escolarització transitoria en Unitats Educatives Terapèutiques (UET/HDIA) de l'alumnat que presenta determinades condicions de salut mental.</p>	<p>Programes específics personalitzats per a l'adquisició i ús funcional de la comunicació, el llenguatge i la parla.</p> <p>Adaptacions curriculars individuals significatives del currículum comú (ACIS)</p> <p>Programes específics amb currículum personalitzat per a l'estimulació sensorial i cognitiva, l'aprenentatge motor i aprenentatge d'hàbits d'autonomia personal, etc.</p> <p>Flexibilització en la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals</p> <p>E. INFANTIL Flexibilització en l'inici de l'escolarització en el segon cicle d'Educació Infantil Pròrroga d'un any més de permanència en l'etapa d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials</p> <p>E. PRIMÀRIA/ESO Prolongació d'un any més d'escolarització en l'ensenyament bàsic per a l'alumnat amb necessitats educatives especials</p> <p>BATX Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat Exempcions de qualificació per l'alumnat amb necessitats educatives especials</p> <p>FP Certificació de mòduls d'un cicle formatiu i de les unitats de competència adquirides Programes Formatius de Qualificació Bàsica</p> <p>Flexibilització en la durada i el període d'escolarització de l'etapa de Formació Professional per l'alumnat amb necessitats educatives especials</p> <p>FPA Itinerari formatiu personalitzat per a les persones amb necessitats educatives especials</p> <p>Desenvolupament de la docència directa, activitats d'aprenentatge i avaluació, amb l'alumnat amb escolarització transitoria en Unitats Educatives Terapèutiques (UET/HDIA).</p>	<p>Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol) amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família. (*)</p> <p>Programa específic dirigit l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i recurrent (Annex II Ordre 62/2014). (*)</p> <p>Pla terapèutic del annex IX del Protocol de salut mental (Resolució 11 de desembre de 2017) (*)</p> <p>*Totes aquestes actuacions formen part del Pla d'Actuació Personalitzat</p>

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.